

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Sa/6/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8021200108
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboslava Mruškovičová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8021200108.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, sudkyňou JUDr. Ľuboslavou Mruškovičovou, v právnej veci žalobkyne A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX C., zastúpenej Prospan a Pavlovič advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Hlavná 31, 917 01 Trnava, proti žalovanej Sociálnej poisťovni, ústredie, ul. 29. augusta č. 8 – 10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej zo dňa 23. decembra 2020 číslo: XXXXX-X/XXXX-BA v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky Prešov zo dňa 02. októbra 2020 číslo: XXXX-XXX/XXXX-A. na základe správnej žaloby, takto

rozhodol:

Žalobu **z a m i e t a**.

Náhradu trov konania účastníkom **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

I.

Preskúmaným rozhodnutím zo dňa 23.12.2020 číslo: XXXXX-X/XXXX-BA rozhodla žalovaná ako príslušný odvolací orgán o odvolaní žalobkyne proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočky Prešov zo dňa 02.10.2020 číslo: XXXX-XXX/XXXX-A., vo veci nepriznania nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia tak, že podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len zákona) zmenila výrok rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu tak, že za slová „sťaženie spoločenského uplatnenia,“ doplnila slová „v dôsledku úrazu zo dňa 15.06.2016“, v ostatnom odvolanie zamietla a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdila.

V odôvodnení preskúmaného rozhodnutia citovala § 218 ods. 1, 2 zákona a uviedla, že pani A. B., r. č. XXXXXX/XXXX, bytom C. XX, XXX XX C. (ďalej len „žiadateľka“) zastúpená advokátskou kanceláriou Prospan a Pavlovič, s.r.o., so sídlom Hlavná 31, 917 01 Trnava (ďalej len „právny zástupca“), si nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia uplatnila prostredníctvom tlačiva „Žiadosť o priznanie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia“ zo dňa 30.05.2019.

Dňa 18.09.2017 bol Sociálnej poisťovni, pobočka Prešov (ďalej len „pobočka“) doručený od zamestnávateľa D. E. F., so sídlom Hlavná 110, 080 01 Prešov ďalej len „zamestnávateľ“) list zo dňa 15.09.2017, v ktorom zamestnávateľ uviedol, že úraz, ktorý sa žiadateľke stal dňa 15.07.2016 sa nestal pri plnení pracovných úloh, t.j. nejedná sa o pracovný úraz, nakoľko žiadateľka trpí chorobou krčnej chrbtice už dlhší čas, a v súvislosti s touto chorobou navštevovala po pracovnej dobe zdravotné zariadenie už pred dňom 15.07.2016 Prílohu tohto listu tvorilo Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti, diel IIa - žiadosť o náhradu príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca, č.

O 978398 (ďalej len „potvrdenie o DPN, diel IIa“), ktoré žiadateľka predložila zamestnávateľovi, a na ktorom G. H. H., všeobecný lekár, Poliklinika Sekčov Jurkovičova 19, Prešov (ďalej len „posudzujúca lekárka“), uviedla ako dôvod vzniku dočasnej pracovnej neschopnosti (ďalej len „DPN“) chorobu. Zároveň zamestnávateľ uviedol, že na podnet žiadateľky, Inšpektorát práce v Prešove vykonal šetrenie, ktoré ukončil dňa 15.11.2016 vyhotovením Záznamu č. IPV-33-42.2.2./Z-E22, A25-16 (ďalej len „záznam zo dňa 15.11.2016“).

Následne pobočka v liste č. XXXXX-X/XXXX-PO zo dňa 20.09.2017 (ďalej len „list zo dňa 20.09.2017“) oboznámila právneho zástupcu žiadateľky so stanoviskom zamestnávateľa, t.j. že zamestnávateľ neuznal úraz zo dňa 15.07.2016 za pracovný. Vyzvala právneho zástupcu, aby sa písomne vyjadril k postupu zamestnávateľa, a v prípady ak s jeho postupom nesúhlasí, zväžil možnosť podať určovaciu žalobu, proti zamestnávateľovi na príslušný okresný súd, nakoľko v danom prípade sa jednalo o pracovnoprávny spor medzi žiadateľkou a zamestnávateľom.

Právny zástupca žiadateľky v liste zo dňa 03.10.2017 adresovanom pobočke uviedol, že nepodá na okresný súd určovaciu žalobu.

Dňa 12.12.2017 bol pobočke doručený od Inšpektorátu práce v Prešove list zo dňa 12.12.2017 v ktorom sa uvádza, že na základe podnetu žiadateľky bola u zamestnávateľa vykonaná inšpekcia práce, z ktorej bol vypracovaný záznam zo dňa 15.11.2016. Konštatoval, že vzhľadom na rozpor medzi tvrdeniami žiadateľky a zamestnávateľa, ktoré sa vykonanou inšpekciou nedajú jednoznačne potvrdiť, bolo žiadateľke doporučené, aby sa uspokojenia svojich nárokov vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov domáhala súdnou cestou podaním žaloby na vecne a miestne príslušný súd. Záverom Inšpektorát práce v Prešove poznamenal, že inšpekciu práce sa nepodarilo preukázať súvislosť medzi zdravotným stavom žiadateľky a plnením pracovných povinností.

Listom č. XXXXX-XX/XXXX-BA zo dňa 16.04.2019 Sociálna poisťovňa, ústredie (ďalej len „ústredie“) odstúpila pobočke rozsudok Krajského súdu v Prešove (ďalej len „KS PO“) sp. zn. 8Sa/31/2018-82 zo dňa 29.01.2019 (ďalej len „rozsudok zo dňa 29.01.2019“), ktorým KS PO zrušil rozhodnutie ústredia č. XXXXX-X/XXXX-BA zo dňa 15.02.2018 (úrazový príplatok) (ďalej len „rozhodnutie zo dňa 15. februára 2018“). ako aj rozhodnutie pobočky č. XXXXX-XX/XXXX-PO zo dňa 12.12.2017 a vec vrátil Sociálnej poisťovni na ďalšie konanie. Rozsudok zo dňa 29.01.2019 sa stal právoplatným a vykonateľným dňom 19.02.2019. KS PO v novom konaní Sociálnej poisťovni uložil povinnosť sa vysporiadať so všetkými námietkami žalobkyne, znovu vo veci rozhodnúť a svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodniť najmä s návrhmi žalobkyne na vykonanie dokazovania (výsluch ošetrojúcej lekárky žalobcu G. D., ako ani svedkov udalosti), vysporiadať sa dôsledne s vyjadrením žalobkyne o priebehu tvrdeného pracovného úrazu zo dňa 15.07.2016, s prihliadnutím na lekárke správy, ktoré mala žalovaná k dispozícii, najmä lekárske správy, ktoré žalobkyňa predložila v ktorých sa lekári vyjadrujú v prospech záveru, že u žalobkyne sa jednalo o pracovný úraz. (bod 83).

V nadväznosti na právny názor KS PO vyjadrený v rozsudku zo dňa 29.01.2019, pobočka vo veci určenia, či úraz zo dňa 15.07.2016 je pracovným, vykonala ďalšie dokazovanie, ktoré sa týkalo všetkých dávok žiadateľky o ktoré požiadala.

Pobočka listom č. XXXX-XX/XXXX-A. zo dňa 12.06.2019 (ďalej len „list zo dňa 12.06.2019“) požiadala právneho zástupcu žiadateľky, aby doplnil údaje, ktoré sa týkali osoby označenej žiadateľkou ako „vedúca“ (meno, priezvisko adresu), ktorej mala žiadateľka hlásiť vznik pracovného úrazu poslaním textovej správy na mobilný telefón. Zároveň mal v nadväznosti na predloženú fotokópiu textovej správy, z ktorej nie je zrejmý dátum odoslania správy, od mobilného operátora žiadateľky zabezpečiť a predložiť výpis hovorov a textových správ za mesiac júl 2016, prípadne oznámiť, či tento dôkaz predloží, a v akej lehote.

Právny zástupca žiadateľky na list zo dňa 12.06.2019 reagoval listom zo dňa 20.06.2019, v ktorom uviedol údaje týkajúce sa osoby označenej žiadateľkou ako „vedúca“. Jednalo sa o pani I. F., trvalé bytom Ul. 28. října 1143/1, 277 11 Neratovice, Česká republika (ďalej len „pani I. F.“). Čo sa týka predloženia výpisu hovorov a textových správ, právny zástupca uviedol, že žiadateľke bolo zo strany operátora prístupnenie takýchto informácií zamietnuté.

Následne pobočka listom č. XXXX-XX/XXXX-A. zo dňa 28.06. 2019 (ďalej len „výzva zo dňa 28.06.2019“), vyzvala zamestnávateľa, aby pobočke predložil Oznámenie poistnej udalosti, a aby sa vyjadril k okolnostiam, ktoré predchádzali žiadateľkinmu vzniku DPN odo dňa 18.07.2016, a to

či bola vedúcou prevádzky na ulici C. XXX I. A., v období mesiaca júl 2016 pani I. F., či na mobilný telefón s číslom +XXXXXXXXXXXX (služobný/firemný mobil) bola prijatá textová správa od žiadateľky (dátum prijatia textovej správy), kedy a od koho sa vedúca prevádzky dozvedela, že žiadateľka dňa 18.07.2016 nepríde do práce pre úraz zo dňa 15.07.2016, a z akého dôvodu (prehlásenie vedúcej prevádzky zamestnávateľ predloží písomne ako prílohu k jeho stanovisku),

akým služobným telefónnym číslom disponovala žiadateľka (predložiť výpis hovorov a textových správ v období mesiaca júl 2016), predloženie kópii dokladov o vykonanom školení žiadateľky k bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a vyjadrenia, či bola žiadateľka školená na prácu žien s bremenami, predloženie pracovnej zmluvy uzatvorenej medzi žiadateľkou a zamestnávateľom, so špecifikáciou pracovnej náplne.

Žiadateľka listom zo dňa 03.07.2019, ktorý nazvala „Súhlas s vyžiadáním lekárskeho posudku Sociálnou poisťovňou, v súlade s § 7 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 437/2004 Z. z.“) udelila pobočke súhlas s vyžiadáním Lekárskeho posudku o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia od G. G. J., neurologická ambulancia, Poliklinika Sekčov (ďalej len „G. J.“), nakoľko ide o lekára, ktorý naposledy liečil žiadateľku v súvislosti s úrazom zo dňa 15.06. 2016 (§ 2 ods. 3 písm. d) zákona č. 437/2004 Z.z.).

Dňa 16.07.2019 bol pobočke doručený právnym zástupcom list zo dňa 12.07. 2019, ktorý nazval „Žiadosť o začatie konania o priznanie úrazovej dávky (sťaženie spoločenského uplatnenia)“, v ktorom uviedol, že G. J. odmietol žiadateľke vystaviť Lekársky posudok o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia.

Zamestnávateľ na výzvu zo dňa 28.06.2019 reagoval listom zo dňa 17.07.2019 v ktorom odpovedal na jednotlivé body z výzvy zo dňa 28. júna 2019 nasledovne:

pani I. F. nebola v mesiaci júl 2016 vedúcou prevádzky na ulici C. XXX I. A.,

na mobilný telefón s číslom +XXXXXXXXXXXX nebola prijatá textová správa, zobrazená na právnym zástupcom predloženej fotokópii nemá dôvod na oznámenie poistnej udalosti ktorá sa nestala k bodu 3, 5 a 6 uvádza, že predmetná informácia a doklady boli doložené Inšpektorátu práce v Prešove v rámci vykonanej inšpekcie práce zameranej na dodržiavanie predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, najmä pri plnení povinnosti zo strany zamestnávateľa súvisiacich s evidenciou a registráciou pracovných úrazov v zmysle zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 124/2006 Z.z.'1). Z vykonanej kontroly bo vyhotovený záznam zo dňa 15. novembra 2016 nie je pravdou, že žiadateľka nebola riadnym spôsobom poučená o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci,

žiadateľka neoznámila zamestnávateľovi pracovný úraz, nevyzývala ho k spísaniu záznamu o pracovnom úraze, ale zamestnávateľovi oznámila „chorobu“ tým, že doručila potvrdenie o DPN, diel Ila, ktoré dňa 20.06. 2016 podpísala.

K reakcii zamestnávateľa v liste zo dňa 17.07.2019 na výzvu zo dňa 28.06. 2019 sa vyjadril právny zástupca žiadateľky v liste zo dňa 01.08. 2019, v ktorom nesúhlasil so stanoviskom zamestnávateľa, považoval ho za absurdné a nepreskúmateľné, nakoľko zamestnávateľ nepredložil žiaden relevantný dôkaz o tom, že sa údajný pracovný úraz žiadateľke nestal tak ako to popisuje. V prípade zamestnávateľa ide iba o jeho subjektívny názor, ktorý má napriek tomu, že v čase vzniku údajného pracovného úrazu nebol na danom mieste prítomný. To, že zamestnávateľ popiera vznik údajného pracovného úrazu neznamena, že sa tento pracovný úraz nestal. Žiadateľka dostatočným spôsobom preukázala, resp. navrhla vykonanie dôkazov preukazujúcich vznik údajného pracovného úrazu. Zároveň trval na tvrdení, že v čase jeho utrpenia bola vedúcou pani I. F., a že žiadateľka nebola poučená o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a údajný pracovný úraz nahlásila.

Dňa 14.08. 2019 právny zástupca doručil pobočke list zo dňa 06.08. 2019, ktorého súčasťou bol dokument: „Súhlas na vyžiadanie lekárskeho posudku Sociálnou poisťovňou“ „Čestné prehlásenie našej klientky o vynaložení peňažných prostriedkov na účelné náklady spojené s liečením“ a „Potvrdenie o výške cestovného od SAD Prešov a.s.“.

V nadväznosti na uvedené, pobočka listom č. XXXX-XX/XXXX-A. zo dňa 11.09. 2019 požiadala G. J. o vystavenie Lekárskeho posudku o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia. Zároveň uviedla, že zdravotná dokumentácia žiadateľky mu bola odstúpená listom č. XXXX-XX/XXXX-A. zo dňa 22.07. 2019.

Následne pobočka listom č. XXXX-XX/XXXX-A. zo dňa 13.09. 2019, oznámila právnomu zástupcovi žiadateľky, že G. J. nedoručil pobočke Lekársky posudok o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia. Taktiež uviedla, že nakoľko pretrváva spor medzi zamestnávateľom a žiadateľkou, či úraz, ktorý žiadateľka utrpela dňa 15.07. 2016 je pracovným, pobočka listom č. XXXX-XX/XXXX-A. zo dňa 07.08.2019 (ďalej len „list zo 07.08.2019“), požiadala o súčinnosť Inšpektorát práce v Prešove, ktorý mal predložiť dokumenty týkajúce sa žiadateľky, a to pracovnú zmluvu žiadateľky so zamestnávateľom, opis pracovnej činnosti žiadateľky na prevádzke pohostinstva, dochádzku žiadateľky za mesiac júl 2016, záznam o oboznámení žiadateľky s predpismi BOZP, základné zásady pri zamestnávaní žien a mladistvých, príručku pre postupy zamestnávateľov a zamestnancov pre prácu s bremenami a vyjadrenie zamestnávateľ a zo dňa 28.10.2016. Inšpektorát práce v Prešove mal taktiež zaujať stanovisko vo veci,

či z predložených dokumentov zamestnávateľom vyplýva, že žiadateľka bola poučená o postupe pri práci s bremenami,

či žiadateľka manipulovala, resp. mala manipulovať pri výkone činnosti na prevádzke s ťažkým bremenom v rozpore s predpismi o práci žien s bremenami, a

či zo spisu vykonanej inšpekcie práce vyplýva, že pani I. F. bola v mesiaci júl 2016 vedúcou prevádzky na ulici C. XXX, A..

Dňa 26.09.2019 bola pobočke doručená odpoveď Inšpektorátu práce v Prešove č. ODD_BOZPII/KON/2017/949/13148 zo dňa 24.09.2019, súčasťou ktorej boli dokumenty požadované pobočkou v liste zo dňa 07.08.2019. Zároveň Inšpektorát práce v Prešove uviedol, že zo záveru inšpekcie vyplýva, že zamestnávateľ po prijatí žiadateľky do zamestnania, ju oboznámil s predpismi BOZP, čo žiadateľka potvrdila svojim podpisom Pracovnej zmluvy zo dňa 30.04.2016. Zamestnávateľ predložil opis pracovných činností, ktoré zamestnanci na prevádzke vykonávajú. V pokynoch je uvedené, že sudy k narážacím hlaviciam v pivnici nosia zamestnanci pivovaru, takže sudy s pivom a kofolou zamestnanci zamestnávateľa nedvíhajú. Taktiež predložil aj záznamovú knihu: Výchova a vzdelávanie zamestnancov a vedúcich zamestnancov v oblasti ochrany zdravia pri práci, ktorej súčasťou je učebný plán vstupného oboznamovania zamestnancov a vedúcich zamestnancov s predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia

pri práci, s osnovou všeobecne platných právnych predpisov potrebných pre výkon prác, najmä zákon č. 124/2006 Z.z. a Nariadenie Vlády Slovenskej republiky č. 281/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami. Záverom Inšpektorát práce v Prešove poukázal už na vyhotovený záznam zo dňa 15.11.2016 a konštatoval, že vykonanou Inšpekciou práce sa nepodarilo preukázať súvislosť medzi zdravotným stavom žiadateľky a plnením pracovných povinností.

Vzhľadom na vyššie popísané skutočnosti, pobočka listom č. XXXX-XX/XXXX-A. zo dňa 21.10.2019 vyzvala zamestnávateľa, aby opätovne posúdil všetky skutočnosti týkajúce sa žiadateľkinho úrazu zo dňa 15.07.2016 a zaujal stanovisko vo veci určenia úrazu zo dňa 15.07.2016 za pracovný.

Zamestnávateľ v liste zo dňa 29.10.2019 zhrnul doteraz zistený skutkový stav veci a trval na tom, že žiadateľka dňa 15.07.2016 neutrpela pracovný úraz. Podľa zamestnávateľa si tvrdenia žiadateľky v jednotlivých dôkazoch predložených počas konania odporujú, nakoľko raz uvádza, že jej prasklo v krku, keď posunula sud a druhýkrát, že keď zdvihla sud.

Pobočka listom č. XXXX-XX/XXXX-A. zo dňa 11.11.2019 poučila právneho zástupcu žiadateľky, že v prípade, ak nesúhlasí s neuznaním úrazu zo dňa 15.07.2016 za pracovný, má možnosť podať na príslušný okresný súd určovaciu žalobu, nakoľko ide o pracovnoprávny spor a riešenie týchto sporov spadá do právomoci súdov. Upozornila právneho zástupcu, že v prípade, ak nepreukáže podanie určovacej žaloby na príslušný okresný súd, bude v konaní o nároku na dávky úrazového poistenia vychádzať z doposiaľ zisteného skutkového stavu.

Následne pobočka rozhodnutím č. XXXX-XX/XXXX-A. zo dňa 12.11.2019 (ďalej len „rozhodnutie zo dňa 12.11.2019“) právoplatným dňa 13.11.2019 podľa §193 ods. 3 zákona prerušila prvostupňové konanie o nároku žiadateľky na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, z dôvodu, že stále pretrváva spor medzi zamestnávateľom a žiadateľkou, vo veci určenia, či úraz zo dňa 15.07.2016 je pracovným, a to až do doručenia stanoviska žiadateľky vo veci podania určovacej žaloby.

Právny zástupca žiadateľky v liste zo dňa 11.12.2019 adresovanom pobočke uviedol, že nepodá na okresný súd určovaciu žalobu.

Dňa 13.01.2020 bol pobočke doručený Lekársky posudok o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia zo dňa 09.01.2020 (ďalej len „posudok zo dňa 26. januára 2020“), v ktorom posudzujúca lekárka ohodnotila sťaženie spoločenského uplatnenia žiadateľky podľa prílohy č. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. položkou 304c - poúrazové obmedzenie hybnosti chrbtice, počtom bodov 390. Posudzujúca lekárka zároveň uviedla, že žiadateľka je naďalej v liečbe G. J..

Pobočka v zmysle § 153 ods. 4 písm. c) zákona požiadala listom č. XXXX-XX/XXXX-A. zo dňa 13.01.2020 posudkovú lekárku pobočky o kontrolu bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia uvedeného v posudku zo dňa 09.01.2020, ktorá listom č. XXXXX-X /XXXX-PO zo dňa 10.02.2020 a urgenciou č. XXXXX-X/XXXX-PO zo dňa 12.03.2020 požiadala posudzujúcu lekárku o opravu posudku zo dňa 09.01.2020, s odôvodnením:

ad 1) podľa § 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. sa lekársky posudok vydáva keď zdravotný stav poškodeného možno považovať za ustálený, pričom posudzujúca lekárka v posudku zo dňa 9. januára 2020 uviedla, že žiadateľka je naďalej v liečbe G. J., ad 2) podľa § 8 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. z lekárskeho posudku musí byť zrejmé, na základe akých skutočností posudzujúci lekár dospel k celkovému počtu bodov, teda k počtu bodov na hornej hranici ustanoveného rozpätia, ad 3) podľa § 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. je potrebné dokladovať funkčné vyšetrenie poškodenej oblasti so zaklasifikovaním stupňa obmedzenia po liečbe pri ustálení zdravotného stavu.

Vo väzbe na uvedené, pobočka v dokazovaní, či úraz zo dňa 15.07.2016 možno považovať za pracovný, pokračovala v zmysle ustanovenia § 196 ods. 1 zákona. Na objasnenie skutočného stavu veci predvolala svedkov, ktorých žiadateľka v odvolaní zo dňa 11.01.2018, ktoré sa týkalo nároku na úrazový príplatok, navrhla vypočuť, tak ako to KS PO v rozsudku zo dňa 29.01. 2019 uložil Sociálnej poisťovni.

Pobočka podľa §189 zákona vykonala dňa 28.01.2020 ústne pojednávanie s pánom A. J. (ďalej len „pán J.“), ktorý pozná žiadateľku len ako zamestnankyňu zamestnávateľa. Uviedol, že si nepamätá, či to bolo presne dňa 15.07.2016, ale do pohostinstva, kde žiadateľka pracovala chodievala. Keď je v pohostinstve stojí pri pulte, ktorý je oproti čapovaciemu pultu. Nepamätá si, či žiadateľka bola sama na pracovisku, ale vie, že sa striedajú dvaja zamestnanci tak, že robia dlhý a krátky týždeň. Nepamätá si ako žiadateľka vyzerá, ale si spomína, že raz mu mohla práve žiadateľka povedať, že sa zranila v pivnici. Pán J. počul, že žiadateľka ľahala sud s pivom, pričom jej puklo v krížoch. Nevie povedať, čo bolo ďalej so žiadateľkou, či bola DPN alebo ukončila pracovný pomer so zamestnávateľom.

Toho istého dňa, t.j. dňa 28.01.2020 pobočka absolvovala ústne pojednávanie aj s pánom H. K. (ďalej len „pán K.“), ktorý je taktiež zákazníkom pohostinstva, kde žiadateľka pracovala. Uviedol, že dňa 15.07. 2016 sedel ako stály zákazník za pultom na lavici, odkiaľ mal výhľad na vstup do pivnice, kde sa narážajú sudy. Tovar žiadateľke priviezli okolo 7.00 hodiny, čo prebehlo bez problémov. Okolo 8.00 hodiny „došlo“ pivo, a tak žiadateľka išla naraziť nový sud do pivnice, kde sa zdržala cca 10 minút, čo je primeraná doba na narazenie piva. Keď vyšla z pivnice povedala, že ju seklo v chrbtici, mala slzy v očiach. Pán K. sa do pohostinstva vrátil okolo 16.00 hodiny a zdržal sa približne do 17.00 hodiny. Za výčapom bol pán L. B. (ďalej len „pán B.“). Žiadateľka sedela, nakoľko nevládala pracovať. Pán K. od uvedeného dňa v pohostinstve žiadateľku už nevidel.

Ďalšie ústne pojednávanie, ktoré pobočka podľa § 189 zákona dňa 28.01.2020 vykonala bolo s pánom B., manželom žiadateľky, ktorý do zápisnice uviedol, že dňa 15.07. 2016 ukončil nočnú zmenu o 6,00 hodine v spoločnosti Frost, a.s. Prešov, kde ho už pred budovou čakala pani M. B. (ďalej len „pani B.“) (jeho matka), ktorá ráno viezla žiadateľku do práce, a následne prišla pre neho. V tom čase žiadateľka a pán B. bývali u jeho rodičov (neboli manželmi). Pán B. si po nočnej zmene išiel doma ľahnúť. Po zobudení si v mobilnom telefóne našiel zmeškaný hovor a textovú správu od žiadateľky. Keď jej zavolať sa dozvedel, že žiadateľka má veľké bolesti chrbta: Žiadateľka sama dva týždne pracovala od 6.00 hodiny do 18.00 hodiny, nakoľko druhá kolegyňa bola dočasne práceneschopná. Nepamätá si ako sa dostal do pohostinstva, ale bolo to medzi 15.00 hodinou až 16.00 hodinou. Za pultom zbadal žiadateľku, ktorá bola skrivená a ľahala ju doľava. Nedokázala od bolesti hovoriť, preto len v skratke povedala, že ju seklo, keď prekladala sud z podlahy na váhu. Pán B. v pivnici pohostinstva už bol. Uviedol, že sú tam staré šikmé schody, kde sa skladovali pivné sudy, ktoré bolo potrebné preniesť od výťahu k váhe, čo predstavovalo cca 6 metrov. Sudy sa kotúľali, pričom každý sud, aby sa dostal k váhe musel prekonať schodík/skok cca 15 cm vysoký, takže bolo potrebné sud nadvihnúť, aby sa dal odvážiť a naraziť. Na pohotovosť na polikliniku Sekčov a následne do Fakultnej nemocnice s poliklinikou Prešov, žiadateľku a pána B. odviezla pani B.. Pán B. poznamenal, že osobne bol na pobočke zistiť, či zamestnávateľ ohlásil údajný pracovný úraz, ktorý tak však nevykonal. Tlačivá, ktoré dostal na pobočke odniesol do pohostinstva, kde sa od žiadateľkinej kolegyne dozvedel, že vedúca pohostinstva nie je v práci, a tak nemá kto podpísať tieto tlačivá. Uvedené bolo posledné čo v tejto veci urobil, v ostatnom už konala žiadateľka.

Ústne pojednávanie na pobočke dňa 28.01.2020 pokračovalo s výsluchom pani B., ktorá ku dňu 15.07.2016 uviedla, že ráno okolo 5.30 hodine viezla žiadateľku do práce a následne vyzdvihla pána B. (syna) z práce, ktorý práve skončil nočnú zmenu. A. B. viezla do práce žiadateľky okolo cca 13.00 hodiny až 14.00 hodiny a okolo cca 15.30 hodiny až 16.00 hodiny jej telefonoval, aby prišla pre neho a žiadateľku do pohostinstva, nakoľko žiadateľka mala v práci úraz a potrebovali odvieť na pohotovosť. Keď pani B. prišla na dohodnuté miesto vyzdvihnutia, žiadateľka bola skrčená do pravej strany a sťažovala sa, že má bolesti hlavy, krku a celého chrbta, tak ju pán B. podpíeral. Žiadateľka pri čakaní na pohotovosti, pani B. porozprávala ako u nej došlo k poraneniu. Po ošetrení na poliklinike Sekčov, pani B. odviezla pána B. a žiadateľku do Fakultnej nemocnice s poliklinikou Prešov, kde žiadateľke dávali infúzie a lieky.

Žiadateľka bola prepustená do domácej liečby. Nepamätá si, kedy zamestnávateľ povedal žiadateľke, že predmetný úraz neuzná za pracovný, len si pamätá, že žiadateľka vždy od zamestnávateľa domov prišla nahnevaná. Pani B. okolnosti okolo ukončenia pracovného pomeru zamestnávateľa so žiadateľkou nepozná. Záverom poznamenala, že žiadateľkin priebeh liečby bol veľmi ťažký, po operácii krčnej chrbtice mala žiadateľka veľmi bolestivé stavy, brala množstvo tabletiiek na utlmenie bolesti.

Posledné ústne pojednávanie, ktoré pobočka dňa 28.01.2020 vykonala, bolo s pani N. A. (ďalej len „pani A.“), ktorá v pohostinstve nebola zamestnaná, pracovala tam príležitostne, v prípade ak bolo treba upratať. Žiadateľka v inkriminovaný deň, t.j. dňa 15.07.2016 telefonovala z mobilu pani A. medzi 9.00 hodinou až 10.00 hodinou. Nevie povedať, či sa jednalo o služobný mobil. Žiadateľka v telefóne žiadala pani A., aby prišla do pohostinstva z dôvodu, že žiadateľke pri narážaní sudu s pivom prasklo v krku. Žiadateľke navrhla, aby pohostinstvo zatvorila a išla k lekárovi, čo však žiadateľka namietala s tým, že sa bojí uvedené vykonať, nakoľko telefonovala s vedúcou. Pani A. do pohostinstva prišla okolo 15.30 hodiny až 16.00 hodiny, aby mohla so žiadateľkou urobiť aspoň inventúru, keďže pohostinstvo malo byť otvorené až do 18.00 hodiny. Po príchode do pohostinstva bol spolu so žiadateľkou aj pán B., ktorý žiadateľke pomáhal ukončiť zmenu. Žiadateľka pri jej príchode stála, ruky sa jej triasli, zvracala, mala silné bolesti, držala si hlavu a ťahalo ju do strany. Žiadateľka bola prehnutá dopredu. Pán B. a pani A. zamkli pohostinstvo a žiadateľka spolu s pánom B. odišla na pohotovosť. Pani A. na adresu žiadateľky uviedla, že žiadateľka je silná žena, pracovala s úsmevom, vedela usmerniť zákazníkov, ktorí boli často veľmi agresívni a opití. Nepamätá si, že by žiadateľka niekedy trpela bolesťami chrbtice. Pamätá si, že pani I. F. namietala, že žiadateľka chodí do práce s liekmi, namiesto toho aby išla k lekárovi. Pani A. nemá vedomosť o problémoch žiadateľky so zamestnávateľom. Poznamenala, že ako svedok bola vypovedať aj na Inšpektoráte práce v Prešove, kde boli vypovedať aj iní svedkovia a zákazníci pohostinstva, Inšpektori pri vykonaní kontroly v pohostinstve, boli pozrieť v pivnici ako sa narážajú sudy s pivom.

V nadväznosti na vykonané ústne pojednávania, pobočka listom č. 8311-92/2020-PO zo dňa 03.02.2020 a následne listom č. 8311-103/2020-PO zo dňa 14.09.2020 vyzvala zamestnávateľa, aby predložil záznamy kamier zo dňa 15.07.2016, ktoré monitorujú priestory pohostinstva, ktorý však v liste zo dňa 21.09.2020 zdôraznil, že podľa vtedy platnej legislatívy je poskytnutie záznamov z kamier zo dňa 15.07.2016, nezákonné. Kamerový záznam zo dňa 15.07.2016 neprezeral, nakoľko nemal nato dôvod, a záznamy sa po 15-tich dňoch automaticky vymazávajú. Sama žiadateľka uviedla, že v pivnici pri narazení sudu bola sama. Žiadne iné osoby teda nevideli, ako k predmetnému úrazu došlo. Zamestnávateľ trvá na tom, že údajný úraz, ktorý žiadateľka mala utrpieť dňa 15.07.2016 nie je pracovným žiadateľka oznámila jemu, ako aj pani I. F. dňa 15.07.2016 chorobu, nie úraz.

Dodatočne dňa 09.07.2020 pobočka podľa § 189 zákona vykonala ústne pojednávanie aj s posudzujúcou lekárkou žiadateľky, z ktorého vyhotovila zápisnicu, do ktorej posudzujúca lekárka uviedla, že žiadateľka na prvé ošetrenie k nej prišla dňa 19.07.2016, kedy predložila Lekársku správu - nález z neurologickej pohotovostnej služby zo dňa 16.07.2016 (ďalej len „lekárska správa zo dňa 16.07.2016“) a Lekársku správu- nález z ortopedickej pohotovostnej služby zo dňa 15.07.2016 (ďalej len „lekárska správa zo dňa 15.07.2016“). Na základe predmetných lekárskejších správ uznala žiadateľku za DPN odo dňa 18.07.2016 (späťne jeden deň). Ako dôvod vzniku DPN uviedla „choroba“ preto, lebo vychádzala len z týchto dvoch predložených lekárskejších správ, v ktorých bola zaznamenaná diagnóza G 54,2, že sa u žiadateľky jedná o herniu platničky krčnej chrbtice bolo zrejmé až z CT vyšetrenia zo dňa 26.07.2016 a potvrdené magnetickou rezonanciou dňa 27.07.2016. Poškodenie sa týkalo platničky medzi stavcami C6/C7, teda v časti krčnej chrbtice. Dňa 28.09.2016 bol posudzujúcej lekárke doručený nález z neurochirurgického vyšetrenia, ktoré potvrdilo poúrazový stav. Na základe tohto nálezu posudzujúca lekárka zmenila dôvod vzniku DPN z choroby na pracovný úraz a na diagnózu S 13.0, čo je úrazové natrhnutie krčnej medzistavcovej platničky. Záverom uviedla, že jej úlohou je nastaviť liečbu pacientovi tak, aby sa vyliečil a jeho zdravotný stav sa zlepšil, čo bolo aj v prípade žiadateľky, kedy nezisťovala do úplných detailov, čo predchádzalo poškodeniu krčnej chrbtice.

Dňa 27.08.2020 bol pobočke doručený nový Lekársky posudok o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia zo dňa 07.07.2020 (ďalej len „posudok zo dňa 07.07.2020“), v ktorom posudzujúca lekárka hodnotila sťaženie spoločenského uplatnenia žiadateľky položkou 304a - pourazové obmedzenie hybnosti chrbtice, počtom bodov 100, s odôvodnením, že k ustáleniu zdravotného stavu žiadateľky došlo dňom 16.07.2017.

Toho istého dňa, t.j. dňa 27.08.2020 bola pobočke doručená aj kontrola bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia zo dňa 24.08.2020, v zápisnici ktorej posudková lekárka pobočky konštatovala, že posudok zo dňa 07.07.2020 je správny, nakoľko podľa predloženej zdravotnej dokumentácie, pre traumatickú léziu disku C6/C7 vľavo bola u žiadateľky dňa 01.08.2018 vykonaná predná diskektómia C6/7, náhrada disku implantátov. Po operácii u žiadateľky pretrvávajú bolesti krčnej chrbtice s intermitentným vyžarovaním a trpnutím pravej hornej končatiny. U žiadateľky je obmedzená dynamika krčnej chrbtice. Uviedla, že zdravotný stav žiadateľky bol ustálený dňom 16.07. 2017.

Na základe vyššie vykonaného dokazovania, pobočka rozhodnutím č. 8311-107/2020- PO zo dňa 02.10.2020 (ďalej len „rozhodnutie zo dňa 2. októbra 2020“), podľa § 99 a v súlade s § 83 a § 8 zákona nepriznala žiadateľke nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia.

Proti rozhodnutiu zo dňa 02.10.2020, ktoré bolo právnomu zástupcovi žiadateľky doručené do elektronickej schránky, ktorú má aktivovanú, dňa 07.10.2020, podal právny zástupca v zákonom ustanovenej lehote odvolanie, ktoré bolo doručené do pobočky elektronicky dňa 06.11.2020.

V predložennom odvolaní právny zástupca žiadateľky poznamenáva, že rozhodnutie zo dňa 02.10.2020 je nezákonné, nakoľko pobočka núti žiadateľku k podaniu určovacej žaloby z dôvodu, že zamestnávateľ odmietol uznať úraz zo dňa 15.07.2016 za pracovný. Pobočka rozhodnutie zo dňa 02.10.2020 opiera o skutočnosť, že medzi žiadateľkou a zamestnávateľom pretrváva spor o vzniku údajného pracovného úrazu. Poukazuje na to, že zamestnávateľ nepredložil žiaden relevantný dôkaz na podporu svojich tvrdení. Podľa názoru KS PO vyjadreného v rozsudku zo dňa 29.01.2019 bolo na zamestnávateľovi, aby preukázal existenciu liberačných dôvodov. Právny zástupca žiadateľky zastáva názor, že na základe jednotlivých dôkazov preukázal, že úraz zo dňa 15.07. 2016 je pracovným.

Žiada rozhodnutie zo dňa 02.10.2020 zrušiť a vec vrátiť pobočke na nové prejednanie a rozhodnutie v zmysle § 83 zákona poškodený na účely poskytovania úrazových dávok je zamestnanec zamestnávateľa, ak utrpel pracovný úraz alebo sa u neho zistila choroba z povolania.

V zmysle § 99 zákona poškodený má nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia určenú podľa zákona č. 437/2004 Z. z., ak došlo u neho k poškodeniu zdravia pracovným úrazom alebo chorobou z povolania.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z. sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh.

V zmysle § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 437/2004 Z. z. sa náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia poskytuje jednorazovo, musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku, pričom sadzby bodového hodnotenia sú ustanovené v prílohe č. 1, časť II a IV k tomuto zákonu.

Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. lekársky posudok spracúva posudzujúci lekár a vydáva zdravotnícke zariadenie, ktorého posudzujúci lekár vypracoval lekársky posudok. Ak je posudzujúcim lekárom lekár zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti, lekársky posudok posudzuje primár príslušného oddelenia alebo prednosta príslušnej kliniky zdravotníckeho zariadenia alebo jeho zástupca, ak rozsah následkov presahuje 200 bodov.

V zmysle § 8 ods. 1 písm. a) zákona pracovný úraz je poškodenie zdravia alebo smrť fyzickej osoby, spôsobené nezávisle od jej vôle krátkodobým, náhlym a násilným pôsobením vonkajších vplyvov, ktoré zamestnanec zamestnávateľa utrpel pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh, pre plnenie pracovných úloh a pri odvracaní škody hroziacej zamestnávateľovi.

Ústredie ako odvolací orgán, preskúmalo napadnuté rozhodnutie zo dňa 2. októbra 2020 a súvisiacu spisovú dokumentáciu žiadateľky a zistilo nasledovné:

Podľa § 195 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce (ďalej len „Zákonník práce“) ak u zamestnanca došlo pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním k poškodeniu zdravia alebo k jeho smrti úrazom (pracovný úraz), zodpovedá za škodu tým vzniknutú zamestnávateľ, u ktorého bol zamestnanec v čase pracovného úrazu v pracovnom pomere.

Podľa § 195 ods. 2 Zákonníka práce pracovný úraz je poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlym a násilným pôsobením vonkajších vplyvov.

Vychádzajúc z uvedeného, základnou podmienkou vzniku nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia je, že žiadateľka utrpela pracovný úraz, a teda poškodenie zdravia, ktoré vzniklo pri plnení pracovných úloh, v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh, pre plnenie pracovných úloh alebo pri odvracaní škody hroziacej zamestnávateľovi. Ako uvádza ustanovenie § 195 ods. 1 Zákonníka práce, za takéto poškodenie zdravia zodpovedá zamestnávateľ.

Avšak zamestnávateľ počas celého priebehu konania tvrdí, že úraz, ktorý žiadateľka utrpela dňa 15.07.2016 nie je pracovným, atak, ak žiadateľka s týmto stanoviskom zamestnávateľa nesúhlasila, ide o spor medzi ňou a zamestnávateľom, ktorý však nie je kompetentná riešiť Sociálna poisťovňa, ale podľa § 14 Zákonníka práce spory medzi zamestnancom a zamestnávateľom o nároky z pracovnoprávných vzťahov prejednávajú a rozhodujú súdy.

Podľa § 316 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok individuálny pracovnoprávny spor na účely tohto zákona je spor medzi zamestnancom a zamestnávateľom vyplývajúci z pracovnoprávných a iných obdobných pracovných vzťahov.

Vychádzajúc teda z uvedených legislatívnych ustanovení, spor, či poškodenie zdravia žiadateľky je pracovným úrazom, je v zmysle § 14 Zákonníka práce jednoznačne pracovnoprávnym sporom, rozhodnutie o ňom spadá výlučne do kompetencie všeobecného súdu, ktorý jediný môže po vykonaní dokazovania záväzne určiť, že tvrdenie zamestnávateľa o neuznaní predmetného úrazu za pracovný je nesprávne a úraz zo dňa 15.07.2016 je pracovným úrazom. Súd však koná len na základe návrhu účastníckych strán tohto sporu, t. j. žiadateľky, resp. zamestnávateľa, a teda tzv. určovacej žaloby. Sociálna poisťovňa nemá ani vecnú legitimitáciu na podanie takej určovacej žaloby.

Zákon vo svojom § 198 ods. 1 stanovuje, že ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol iný orgán, je organizačná zložka Sociálnej poisťovne takýmto rozhodnutím viazaná. V opačnom

prípade môže dať príslušnému orgánu podnet na začatie konania o tejto otázke. Zákonnodarca postup Sociálnej poisťovne v danej situácii nestanovuje, v zmysle právnej teórie vyplňajú takéto medzery v zákone práve súdy v rámci ich rozhodovacej činnosti ako aj právomoci vykladať právne predpisy. Ústredie poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“), sp. zn. 7So/144/2009 zo dňa 20.05.2010, v zmysle ktorého ak rozhodnutie závisí na skutočnostiach, ktoré rozhodujúci orgán nemôže posúdiť sám ..môže vyzvať účastníkov konania, aby podali na súd návrh na určenie, že zamestnávateľ zodpovedá za škodu zamestnanca na zdraví spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania a prípadne na určenie miery ich zodpovednosti za škodu na zdraví, ktorá môže byť podkladom pre rozhodnutie“.

Pobočka viackrát počas konania (aj vo veci nároku na úrazový príplatok) upozornila právneho zástupcu žiadateľky, že v tomto prípade ide o pracovnoprávny spor a žiadateľka má právo domáhať sa určenia, či úraz zo dňa 15.07.2016 je pracovným prostredníctvom určovacej žaloby, na ktorej podanie Sociálna poisťovňa nie je legitimovaná, t.j. oprávnená.

Uvedené vyplýva aj z rozsudku NS SR sp. zn. 10Sžso/20/2016 zo dňa 27.09.2017, v ktorom NS SR konštatoval „Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozsudku sp. zn. 2 Cdo 65/2006 uviedol, že „spor medzi zamestnancom a zamestnávateľom, ktorý rieši základ nároku poškodeného zamestnanca na jednotlivé plnenia, vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, treba považovať aj naďalej za spor vyplývajúci z pracovnoprávneho vzťahu, ktorý rieši súd v občianskom súdnom konaní“. Rovnaký je aj záver rozsudku NS SR sp. zn. 9Sžso/61/2016 zo dňa 28.03.2018, z ktorého vyplýva „V prípade sporu o charakter úrazu patrí taký spor do právomoci všeobecného súdu v občianskom právnom konaní podľa Civilného sporného poriadku (§ 4 zákona č. 160/2015 Z.z. v spojení s §14 zákonníka práce).“

Preto námietku právneho zástupcu, že Sociálna poisťovňa „...núti našu klientku k podaniu určovacej žaloby len z toho dôvodu, že bývalý zamestnávateľ odmieta svoju zodpovednosť za vznik pracovného úrazu ako aj jeho existenciu.“, vzhľadom na právny názor NS SR vyjadrený vo vyššie uvedených rozsudkoch, považujeme za bezpredmetnú.

Podľa § 195 ods. 1 zákona organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci, a na ten účel obstará potrebné podklady na rozhodnutie.

Podľa § 196 ods. 1 zákona dôkazom je všetko, čo môže prispieť k zisteniu a objasneniu skutočného stavu veci, najmä výpovede účastníkov konania a vyjadrenia účastníkov konania a svedkov, odborné posudky, znalecké posudky, správy, listiny, vyjadrenia a potvrdenia iných fyzických osôb a právnických. Netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo skutočnosti známe z činnosti Sociálnej poisťovne.

Podľa § 196 ods. 7 zákona organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

Vo väzbe na uvedené ustanovenia, pobočka v tomto konaní postupovala v súlade s právnym názorom KS PO vyjadreným v rozsudku zo dňa 29.01.2019 (vo veci nároku na úrazový príplatok). Vykonala rozsiahle dokazovanie, a to zadovážením listinných dôkazov (kontrola bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia posudkovou lekárkou pobočky, stanovisko Inšpektorátu práce v Prešove, stanovisko zamestnávateľa, právneho zástupcu žiadateľky a posudzujúcej lekárky) a výsluchom svedkov (posudzujúcej lekárky, pána J., pána K., pána B., pani B. a pani A.). Ide o osoby, ktoré žiadateľka v odvolaní zo dňa 11.01.2018 (vo veci nároku na úrazový príplatok) žiadala vypočuť v súvislosti s úrazom zo dňa 15.07.2016.

Z vykonaného rozsiahleho dokazovania pobočkou, sa nepodarilo žiadnym hodnoverným spôsobom vyvrátiť tvrdenie zamestnávateľa, že úraz, ktorý žiadateľka utrpela dňa 15.07.2016, nie je pracovný.

Zastávame názor, že nie však každý úraz, ktorý pracovník utrpí v zamestnaní pri plnení pracovných úloh možno považovať za pracovný úraz. Keď zamestnávateľ neuznal úraz zo dňa 15.07.2016 za pracovný, urobil tak v súlade so Zákonníkom práce. Tento názor zastáva aj NS SR, ktorý v rozsudku sp. zn. 9Sžso/44/2011 zo dňa 24.11.2011 konštatoval „Nie každý úraz, ku ktorému dôjde v pracovnom čase v priestoroch zamestnávateľa alebo na pracovisku možno automaticky označovať za úraz pracovný.“

Pre pobočku ako prvostupňový orgán bolo záväzné opakované vyhlásenie zamestnávateľa, ktorý neuznal úraz zo dňa 15.07.2016 za pracovný, nakoľko ten istý súd v tom istom rozsudku taktiež uviedol, že o otázke pracovnoprávneho charakteru „Sociálna poisťovňa nie je oprávnená rozhodovať.“ a „Vyhlásenie zamestnávateľa o vzniku pracovného úrazu je pre žalovanú pri posudzovaní nároku na dávku úrazového poistenia záväzné, pokiaľ neuplatní neplatnosť tohto právneho úkonu žalobou na súde.“

K opätovnej námietke právneho zástupcu žiadateľky vo vzťahu k nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 87/2014-43 zo dňa 10.09.2014 (ďalej len „nález“), ústredie uvádza, že v náleze Ústavný súd Slovenskej republiky Sociálnej poisťovni nevyčítal vytvorenie úsudku, avšak, že tento úsudok aj vzhľadom na citlivosť prejednávanej veci bola Sociálna poisťovňa povinná podrobnejšie a konkrétnejšie odôvodniť. Navyše NS SR aj po vydaní predmetného nálezu vo svojej rozhodovacej činnosti naďalej zotrval na právnom názore prezentovanom vyššie, a síce, že v prípade sporu medzi zamestnávateľom a zamestnancom vo veci charakteru utrpeného úrazu, resp. miery zavinenia na ňom, je na záväzné rozhodnutie daná právomoc civilného súdu a vyhlásenie zamestnávateľa je pre Sociálnu poisťovňu záväzné, pokiaľ sa neuplatní neplatnosť takéhoto úkonu na súde žalobou. Ústredie v odvolacom konaní podrobne preskúmalo všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní žiadateľky právnym zástupcom vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi pobočky. Rozhodnutie zo dňa 02.10.2020 vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu veci, nakoľko pobočka v rámci prvostupňového konania v súlade s rozsudkom zo dňa 29.01.2019 vykonala rozsiahle dokazovanie a tieto dôkazy pobočka vyhodnotila jednotlivo ako aj vo vzájomných súvislostiach, avšak ani takýmto doplnením dokazovania sa nepodarilo zistiť skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé vyvrátiť opakované vyhlásenie zamestnávateľa, že úraz zo dňa 15.07.2016 nie je pracovným úrazom, ktorý by žiadateľka utrpela pri plnení pracovných povinností. Vypočutí svedkovia (príbuzní žiadateľky, resp. zákazníci, či zamestnanci zamestnávateľa, ktorí si na predmetný úraz nepamätajú úplne presne) neuviedli skutkové okolnosti, ktoré by mohli bez pochybností založiť tvrdenie, že žiadateľka utrpela u zamestnávateľa dňa 15.07.2016 pracovný úraz, a to aj s poukazom na už zmienený rozsudok NS SR sp. zn. 9Sžso/44/2011 zo dňa 24.11.2011, v zmysle ktorého úraz nemožno automaticky označiť za pracovný ani v prípade, ak sa stal v pracovnom čase a na pracovisku. Navyše sporný je aj dej vzniku svedkami opísaného úrazu (či k nemu došlo ťahaním sudu, jeho zdvíhaním alebo prekladaním). V opise pracovných činností zamestnancov je pritom v bode 8 zakázané zamestnancom sudy dvíhať a nosiť.

Vzhľadom na citované jednotnú judikatúru NS SR v tejto veci má ústredie za to, že na uznanie úrazu za pracovný je oprávnený jedine zamestnávateľ. Pracovný charakter úrazu preto nemožno preukázať ani tvrdením posudzujúcej lekárky, resp. iných lekárov, ako sa domnieva právny zástupca, Navyše posudzujúca lekárka vo svedeckej výpovedi (dňa 09.07.2020) uviedla, že na neurologické vyšetrenie žiadateľku „odoslala“ na základe toho, že žiadateľka bola presvedčená o tom, že jej choroba je následkom úrazu na pracovisku“. pričom neurochirurg mal potvrdiť poúrazový stav, a na základe týchto skutočností následne zmenila dôvod DPN z choroby na pracovný úraz, avšak ako dodala nezisťovala do úplných detailov to, čo predchádzalo poškodeniu krčnej chrbtice.

Súvislosť poškodenia zdravia s plnením pracovných povinností sa nepodarilo preukázať ani Inšpektorátu práce v Prešove (list zo dňa 24.09.2019), pričom ako uviedol v zázname zo dňa 15.11.2016, nezistil nedostatky ani na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktoré namieta právny zástupca.

Záverom zdôrazňujeme, že vo veci určenia, či k úrazu žiadateľky dňa 15.07.2016 došlo následkom pracovného úrazu, sa naďalej pridržiavame ustálenej rozhodovacej praxe, ustálenej súdnej judikatúry krajských súdov ako aj rozhodovacej činnosti NS SR a Ústavného súdu Slovenskej republiky. Tento postup posúdenia, či predmetný úraz možno považovať za pracovný, KS PO v rozsudku zo dňa 29.01.2019 vydanom vo veci nároku na úrazový príplatok, ústrediu ani nevyčítal. Vyčítal mu nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia zo dňa 15.02.2018, resp. nevysporiadanie sa so všetkými námietkami žiadateľky a navrhovaným dokazovaním, ako aj nedostatočne zistený skutkový stav vecí, čo bolo pobočkou v novom konaní odstránené zadovážením listinných dôkazov ako aj výsluchom svedkov a následne dostatočným odôvodnením rozhodnutia vydaného vo veci nároku na úrazový príplatok.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústredie ako odvolací orgán, hodnotí rozhodnutie zo dňa 02.10.2020 ako zákonné a vecne správne. Z dôvodu úplnosti výroku však považovalo za potrebné do výroku rozhodnutia zo dňa 02.10.2020 doplniť udalosť, ktorá bola dôvodom pre uplatnenie posudzovaného nároku. Vzhľadom na uvedené ústredie rozhodlo tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

II.

Včas podanou žalobou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu. Uviedla, že žalovaný na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, žalovaný vec nesprávne právne posúdil, napadnuté rozhodnutie je arbitrárne, nakoľko nemá oporu v administratívnom spise.

Napadnuté rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené.

Žalovaný na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Podľa ust. § 195 ods. 1 a 3 zákona o sociálnom poistení:

„Organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav vecí, a na ten účel obstará potrebné podklady na rozhodnutie.“

„Organizačná zložka Sociálnej poisťovne pri posudzovaní vecí objasňuje rovnako dôkladne všetky rozhodujúce skutočnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech, alebo v neprospech účastníka konania“.

Sociálna poisťovňa vo veci vykonala rozsiahle dokazovanie na základe ktorého dospela k záveru, že nie je možné jednoznačne zistiť skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé vyvrátiť opakované vyhlásenie zamestnávateľa, že úraz zo dňa 15.07.2016 nie je pracovným úrazom.

S uvedenými závermi žalovaného v celom rozsahu nesúhlasíme, nakoľko žalobca predložil do konania viaceré dôkazy, ktoré preukazovali existenciu pracovného úrazu, boli to predovšetkým listinné dôkazy a svedecké výpovede, ktoré boli zabezpečené v konaní. Boli to:

Lekársky posudok

Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti vystavené G. H. (z uvedeného vyplýva, že žalobca bol uznaný dočasne za práce neschopného z dôvodu pracovného úrazu s diagnózou S 13.0/1, G. XXX),

H. G. H., ktorá vystavila žalobcovi dočasnú práce neschopnosť (v stanovisku ošetrujúca lekárka odôvodnila zmenu pôvodnej diagnózy z G54.2 na S13.0/1 a zároveň potvrdila vznik pracovného úrazu žalobcu),

Lekársky nález G. N. J. (lekársky nález potvrdil poúrazový stav žalobcu - pracovný úraz, na základe tohto nálezu upravila G. H. pôvodné potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti žalobcu),

Stanovisko posudkového lekára žalovaného č. listu XXXXXX-X/XXXX-PO zo dňa 06.06.2019 (v uvedenom posudkoví lekár žalovaného potvrdil správnosť vystavenej dočasnej pracovnej neschopnosti žalobcu, pričom ako dôvod určil pracovný úraz,

SMS správa adresovaná žalobcom vedúcej zamestnávateľa I. F. (preukazuje nahlásenie pracovného úrazu zamestnávateľovi),

Výsluch MUDr. Smatanovej (MUDr. Smatanová potvrdila svoje predchádzajúce písomné stanovisko, I. A. J. (v rámci výsluchu uviedol: raz mu mohla práve žiadateľka (žalobca) povedať, že sa zranila v pivnici.

Výsluch H. K. (v rámci výsluchu uviedol: „...dňa 15.07.2016 (pozn. deň vzniku pracovného úrazu) sedel ako stály zákazník za pultom na lavici, odkiaľ mal výhľad na vstup do pivnice, kde sa narážajú sudy. ...Keď vyšla z pivnice povedala, že ju seklo v chrbtici, mala slzy v očiach.

Výsluch pána B. (pracoval za žalobcu po tom ako v dôsledku pracovného úrazu nemohla ďalej vykonávať svoju prácu),

Výsluch pani B. - svokra žalobcu (viezla žalobcu na ošetrovanie do nemocnice),

I. N. A. - kolegyně žalobcu (žalobca jej volal po pracovnom úraze, aby ho prišla zastúpiť do práce, zároveň pani A. potvrdila po príchode do práce zlý zdravotný stav žalobcu ako aj to, že za žalobcu vykonával prácu jej manžel).

Naproti tomu zamestnávateľ žalobcu do konania neuviedol žiaden relevantný dôkaz, ktorý by ho zbavoval zodpovednosti za pracovný úraz žalobcu, resp. ktorý by preukazoval, že úraz, ktorý sa stal žalobcovi nie je pracovný. Zamestnávateľ žalobcu len odmietol formálne bez akéhokoľvek dôkazu, že by mal byť zodpovedný za pracovný úraz.

Máme za to, že žalobca preukázal dostatočným spôsobom na základe vykonaných dôkazov, že úraz, ktorý sa stal žalobcovi dňa 15.07.2016 je úrazom pracovným. Žalovaná však na základe uvedených dôkazov dospela až k absurdnému záveru, že úraz žalobcu nie je možné považovať za pracovný, pričom k tomuto záveru žalovaný dospel len na základe vyjadrenia zamestnávateľa žalobcu.

Napadnuté rozhodnutie je arbitrárne a nedostatočne odôvodnené, žalovaný vec nesprávne právne posúdil.

Podľa ust., § 209 ods. 1 a 4 zákona o sociálnom poistení:

„Rozhodnutie organizačnej zložky Sociálnej poisťovne sa vydáva písomne, ak tento zákon neustanovuje inak. Rozhodnutie musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti“.

„V odôvodnení rozhodnutia organizačná zložka Sociálnej poisťovne uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala.“

Žalovaný aj napriek rozsiahlemu dokazovaniu dospel k záveru, že úraz žalobcu nie je pracovným. Uvedené je však v rozpore so zisteniami žalovaného. Samotné závery napadnutého rozhodnutia sú v rozpore s vykonanými dôkazmi.

Žalovaný žiadnym spôsobom neodôvodnil svoj záver, že úraz žalobcu nie je pracovným úrazom, ale len formálne uviedol, že nemá právomoc určiť, či je úraz pracovný alebo nie je, čo je však ako sme už uviedli v rozpore s právnym názorom správneho súdu.

Bolo povinnosťou žalovaného, aby sa v rámci dávkového konania vysporiadal so všetkými spornými skutočnosťami a svoje závery následne dostatočne odôvodnil. Uvedené však žalovaný nevykonal, čo je v rozpore s ust. § 209 ods. 4 zákona o sociálnom poistení.

Na záver si dovoľujeme poukázať na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Sa/31/2018 zo dňa 29.01.2019 v rámci, ktorého sa správny súd vyjadril k právomoci žalovaného rozhodnúť v rámci predbežnej otázky o tom, či je úraz pracovný alebo nie, správny súd konkrétne uviedol:

73. V zmysle uvedeného nálezu Ústavný súd SR vyslovil, že „Ak sociálna poisťovňa rozhoduje o priznaní úrazovej dávky, čo nepochybne patrí do jej právomoci, musí sa v rámci predbežnej otázky vysporiadať so skutočnosťou, či došlo k pracovnému úrazu, keďže pracovný úraz je v takom prípade rozhodnou právnou skutočnosťou a ako jedna z materiálnych podmienok tvorí imanentnú súčasť zákonnej dávkovej schémy pre priznanie úrazovej dávky.“

74. V zmysle uvedeného správny súd konštatuje, že príslušná pobočka Sociálnej poisťovne bola povinná vysporiadať sa s touto skutočnosťou v konaní v rámci rozhodovania o predbežnej otázke, pričom tejto povinnosti sa nemohla zbaviť odkázaním žalobcu na podanie určovacej žaloby. Správny súd poukazuje v tejto súvislosti na to, že kontrola a dohľad nad výkonom sociálneho zabezpečenia je zverená súdom SR v rámci správneho súdnictva. Poskytnutie dávky sociálneho zabezpečenia by malo byť učené včas, keďže čas je v tomto prípade jedným z podstatných dôvodov, prečo nároky z poškodenia zdravia pracovným úrazom uspokojuje štát z dávkového systému - poistenia zamestnávateľa. Účelom dávky úrazového príplatku je nahradiť rozdiel medzi čistým príjmom, ktorý zamestnanec obvykle dosahoval v čase, keď bol pracovne aktívny pred vznikom pracovného úrazu, a náhradou príjmu alebo nemocenským, ktoré sa mu poskytujú počas jeho dočasnej pracovnej neschopnosti v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, t.j. akútne kompenzovať náhle zníženie príjmu vplyvom dočasnej pracovnej neschopnosti zapríčinennej pracovným úrazom. Pokiaľ by sa následne v rámci civilného súdneho konania zamestnávateľ zbavil zodpovednosti za pracovný úraz žalobcu (súd nie je viazaný rozhodnutím sociálnej poisťovne), je to dôvod na obnovu konania podľa § 221 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení a následné zrušenie rozhodnutia o priznaní dávky. Výkon sociálneho zabezpečenia spôsobom, že Sociálna poisťovňa hľadá nezákonné (procesné) dôvody ako oddialiť vyplatenie dávky, nie je v súlade s ústavou garantovanými právami zamestnancov na hmotné zabezpečenie občanov, ktorí nie z vlastnej viny nemôžu toto právo vykonávať a princípmi právneho štátu. Pri posudzovaní predbežnej otázky príslušná pobočka Sociálnej poisťovne, je povinná riadiť sa najmä ustanoveniami §§ 195 a nasl. zákona o sociálnom poistení za účelom presného a úplného zistenia skutočného stavu. Sociálna poisťovňa musí dbať na to, aby jej rozhodnutia a konania, ktoré im predchádzajú, boli úplné, presvedčivé a vzbudzovali dôveru v spravodlivosť. Taktiež závery v nich vyslovené nesmú byť v príkrom rozpore s predloženými podkladmi bez racionálneho a akceptovateľného základu.“

Z uvedeného jednoznačne vyplýva povinnosť žalovaného vysporiadať sa v konaní o priznaní úrazovej dávky s otázkou, či je úraz pracovný alebo nie.

Vzhľadom na uvedené žalobkyňa žiadala, aby správny súd zrušil rozhodnutie žalovanej v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu a vrátil vec prvostupňovému správne mu orgánu na ďalšie konanie. Zároveň žiadala, aby jej boli nahradené trovy konania.

III.

Žalovaná vo vyjadrení k žalobe uviedla, že dňa 18. septembra 2017 bol Sociálnej poisťovni, pobočka Prešov (ďalej len „pobočka“) doručený od zamestnávateľa D. E. F., so sídlom Hlavná 110, 080 01 Prešov (ďalej len „zamestnávateľ“) list zo dňa 15.09.2017, v ktorom zamestnávateľ neuznal úraz, ktorý sa žalobkyni stal dňa 15.07.2016 za pracovný z dôvodu, že žalobkyňa trpí chorobou krčnej chrbtice už dlhší čas, a v súvislosti s touto chorobou navštevovala po pracovnej dobe zdravotné zariadenie už pred dňom 15.07.2016. Prílohu tohto listu tvorilo Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti, diel IIa. - žiadosť o náhradu príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca, č. O 978398 (ďalej len „potvrdenie

o DPN, diel IIa“), ktoré žalobkyňa predložila zamestnávateľovi, a na ktorom G. H. H., všeobecný lekár, Poliklinika Sekčov, Jurkovičova 19, Prešov (ďalej len „posudzujúca lekárka“), uviedla ako dôvod vzniku dočasnej pracovnej neschopnosti (ďalej len „DPN“) chorobu. Zároveň zamestnávateľ uviedol, že na podnet žalobkyne, Inšpektorát práce v Prešove vykonal šetrenie, ktoré ukončil dňa 15.11.2016 vyhotovením Záznamu č. IPV-33-42.2.2./Z-E22, A25-16 (ďalej len „záznam zo dňa 15.11.2016“).

Následne pobočka v liste č. XXXXX-X/XXXX-PO zo dňa 20.09.2017 (ďalej len „list zo dňa 20.09.2017“) oboznámila právneho zástupcu žalobkyne so stanoviskom zamestnávateľa, t.j. že zamestnávateľ neuznal úraz zo dňa 15.07.2016 za pracovný. Vyzvala právneho zástupcu, aby sa písomne vyjadril k postupu zamestnávateľa, a v prípade, ak s jeho postupom nesúhlasí, zvážil možnosť podať určovaciu žalobu proti zamestnávateľovi na príslušný okresný súd, nakoľko v danom prípade sa jednalo o pracovnoprávny spor medzi žalobkyňou a zamestnávateľom.

Právny zástupca žalobkyne v liste zo dňa 03.10.2017 adresovanom pobočke uviedol, že nepodá na okresný súd určovaciu žalobu.

Dňa 12.12.2017 bol pobočke doručený od Inšpektorátu práce v Prešove list zo dňa 12.12.2017 v ktorom sa uvádza, že na základe podnetu žalobkyne bola u zamestnávateľa vykonaná inšpekcia práce, z ktorej bol vypracovaný záznam zo dňa 15.11.2016. Konštatoval, že vzhľadom na rozpor medzi tvrdeniami žalobkyne a zamestnávateľa, ktoré sa vykonanou inšpekciou nedajú jednoznačne potvrdiť, bolo žalobkyňi doporučené, aby sa uspokojenia svojich nárokov vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov domáhala súdnou cestou podaním žaloby na vecne a miestne príslušný súd. Záverom Inšpektorát práce v Prešove poznamenal, že inšpekciu práce sa nepodarilo preukázať súvislosť medzi zdravotným stavom žalobkyne a plnením pracovných povinností.

Listom č. XXXXX-XX/XXXX-BA zo dňa 16.04.2019 žalovaná odstúpila pobočke rozsudok Krajského súdu v Prešove (ďalej len „KS PO“) sp. zn. 8Sa/31/2018-82 zo dňa 29.01.2019 (ďalej len „rozsudok zo dňa 29.01.2019“), ktorým KS PO zrušil rozhodnutie žalovanej č. XXXXX-X/XXXX-BA zo dňa 15.02.2018 (úrazový príplatok) (ďalej len „rozhodnutie zo dňa 15.02.2018“), ako aj rozhodnutie pobočky č. XXXXX-XX/XXXX-PO zo dňa 12.12.2017 a vec vrátil Sociálnej poisťovni na ďalšie konanie. Rozsudok zo dňa 29.01.2019 sa stal právoplatným a vykonateľným dňom 19.02.2019. KS PO v novom konaní Sociálnej poisťovni uložil povinnosť „...sa vysporiadať so všetkými námietkami žalobkyne, znovu vo veci rozhodnúť a svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodniť najmä, s návrhmi žalobkyne na vykonanie dokazovania (výsluch ošetrojúcej lekárky žalobcu G. D., ako ani svedkov udalostí), vysporiadať sa dôsledne s vyjadrením žalobkyne o priebehu tvrdeného pracovného úrazu zo dňa 15.07.2016, s prihliadnutím na lekárske správy, ktoré mala žalovaná k dispozícii, najmä lekárske správy, ktoré žalobkyňa predložila, v ktorých sa lekári vyjadrujú v prospech záveru, že u žalobkyne sa jednalo o pracovný úraz.“ (bod 83).

V nadväznosti na právny názor KS PO vyjadrený v rozsudku zo dňa 29.01.2019, pobočka vo veci určenia, či úraz zo dňa 15.07.2016 je pracovným, vykonala rozsiahle dokazovanie, a to zadovážením listinných dôkazov (kontrola bodového hodnotenia bolesti posudkovou lekárkou pobočky, stanovisko Inšpektorátu práce v Prešove, stanovisko zamestnávateľa, právneho zástupcu žalobkyne a posudzujúcej lekárky) a výsluchom svedkov /posudzujúcej lekárky, pána A. J., pána H. K., pána L. B. (manžel žalobkyne), pani M. B. (svokra žalobkyne) a pani N. A.). Ide o osoby, ktoré žalobkyňa v odvolaní zo dňa 11.01.2018 (vo veci nároku na úrazový príplatok) žiadala vypočuť v súvislosti s úrazom zo dňa 15.07.2016.

V nadväznosti na vykonané dokazovanie, pobočka listom č. XXXX-XX/XXXX-A. zo dňa 03.02.2020 a následne listom č. XXXX-XXX/XXXX-A. zo dňa 14.09.2020 vyzvala zamestnávateľa, aby predložil záznamy kamier zo dňa 15.07. 2016, ktoré monitorujú priestory pohostinstva, ktorý však v liste zo dňa 21.09.2020 zdôraznil, že podľa vtedy platnej legislatívy je poskytnutie záznamov z kamier zo dňa 15.07.2016, nezákonné. Kamerový záznam zo dňa 15.07.2016 neprezeral, nakoľko nemal nato dôvod, a

záznaky sa po 15-tich dňoch automaticky vymazávajú. Sama žalobkyňa uviedla, že v pivnici pri narazení sudu bola sama. Žiadne iné osoby teda nevideli, ako k predmetnému úrazu došlo. Zamestnávateľ trval na tom, že údajný úraz, ktorý žalobkyňa mala utrpieť dňa 15.07.2016, nie je pracovným a žalobkyňa oznámila jemu, ako aj pani I. F. (nadriadenej) dňa 15.07.2016 chorobu, nie úraz.

Na základe vyššie vykonaného dokazovania, pobočka rozhodnutím č. XXXX-XXX/XXXX-A. zo dňa 02.10.2020 (ďalej len „rozhodnutie zo dňa 02.10.2020“), podľa § 99 a v súlade s § 83 a § 8 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) nepriznala žalobkyňi nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia.

Žalovaná na základe podaného odvolania podrobne preskúmala rozhodnutie zo dňa 02.10.2020 a postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal, a dospela k záveru, že rozhodnutie zo dňa 02.10.2020 bolo vydané v súlade s platnou právnou úpravou. Avšak z dôvodu úplnosti výroku, žalovaná považovala za potrebné do výroku rozhodnutia zo dňa 02.10.2020 doplniť udalosť, ktorá bola dôvodom pre uplatnenie posudzovaného nároku. Preto vydala dňa 23.12.2020 rozhodnutie č. XXXXX-X/XXXX-BA (ďalej len „rozhodnutie zo dňa 23.12.2020“), ktorým po oprave výroku rozhodnutia zo dňa 02.10.2020 odvolanie zamietla a rozhodnutie zo dňa 02.10.2020 potvrdila. Rozhodnutie zo dňa 23.12.2020 nadobudlo právoplatnosť dňom 08.01.2021.

Právoplatné rozhodnutie zo dňa 23.12.2020 napadla žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu žalobou, v ktorej nesúhlasila s rozhodnutím zo dňa 23.12.2020.

Právny zástupca žalobkyne považuje rozhodnutie zo dňa 23.12.2020 za nezákonné, rovnako ako považuje za nezákonný aj postup, ktorý vydaniu rozhodnutia zo dňa 23.12.2020 predchádzal z dôvodu, že žalovaná v konaní o úrazovej dávke sa nevysporiadala s otázkou, či je úraz zo dňa 15.07.2016 pracovný alebo nie.

K námietkam právneho zástupcu žalobkyne uvádzame nasledovné:

V zmysle § 83 zákona poškodený na účely poskytovania úrazových dávok je zamestnanec zamestnávateľa, ak utrpel pracovný úraz alebo sa u neho zistila choroba z povolania.

V zmysle § 99 zákona poškodený má nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia určenú podľa zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 437/2004 Z. z.“), ak došlo u neho k poškodeniu zdravia pracovným úrazom alebo chorobou z povolania.

V zmysle § 8 ods. 1 písm. a) zákona pracovný úraz je poškodenie zdravia alebo smrť fyzickej osoby, spôsobené nezávisle od jej vôle krátkodobým, náhlym a násilným pôsobením vonkajších vplyvov, ktoré zamestnanec zamestnávateľa utrpel pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh, pre plnenie pracovných úloh a pri odvracaní škody hroziacej zamestnávateľovi.

Podľa § 195 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce (ďalej len „Zákonník práce“) ak u zamestnanca došlo pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním k poškodeniu zdravia alebo k jeho smrti úrazom (pracovný úraz), zodpovedá za škodu tým vzniknutú zamestnávateľ, u ktorého bol zamestnanec v čase pracovného úrazu v pracovnom pomere.

Podľa § 195 ods. 2 Zákonníka práce pracovný úraz je poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlym a násilným pôsobením vonkajších vplyvov.

Avšak zamestnávateľ počas celého priebehu konania tvrdil, že úraz, ktorý žalobkyňa utrpela dňa 15.07.2016 nie je pracovným, a tak, ak žalobkyňa s týmto stanoviskom zamestnávateľa nesúhlasila, ide o spor medzi ňou a zamestnávateľom, ktorý však nie je kompetentná riešiť Sociálna poisťovňa, ale podľa § 14 Zákonníka práce spory medzi zamestnancom a zamestnávateľom o nároky z pracovnoprávných vzťahov prejednávajú a rozhodujú súdy.

Podľa § 316 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok individuálny pracovnoprávny spor na účely tohto zákona je spor medzi zamestnancom a zamestnávateľom vyplývajúci z pracovnoprávných a iných obdobných pracovných vzťahov.

Vychádzajúc teda z uvedených legislatívnych ustanovení, spor, či poškodenie zdravia žalobkyne je pracovným úrazom, je v zmysle § 14 Zákonníka práce jednoznačne pracovnoprávnym sporom, rozhodnutie o ňom spadá výlučne do kompetencie všeobecného súdu, ktorý jediný môže po vykonaní dokazovania záväzne určiť, že tvrdenie zamestnávateľa o neuznaní predmetného úrazu za pracovný je nesprávne a úraz zo dňa 15.07.2016 je pracovným úrazom. Súd však koná len na základe návrhu účastníckych strán tohto sporu, t. j. žalobkyne, resp. zamestnávateľa, a teda tzv. určovacej žaloby. Sociálna poisťovňa nemá ani vecnú legitimitáciu na podanie takej určovacej žaloby.

Zákon vo svojom § 198 ods. 1 stanovuje, že ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol iný orgán, je organizačná zložka Sociálnej poisťovne takýmto rozhodnutím viazaná, inak si môže o tejto otázke urobiť úsudok, prípadne dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania o nej. Nakoľko zákonodarca bližšie prípadný postup Sociálnej poisťovne v danej situácii nestanovuje, v zmysle právnej teórie vypĺňajú takéto medzery v zákone práve súdy v rámci ich rozhodovacej činnosti ako aj právomoci vykladať právne predpisy. Tu žalovaná poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“), sp. zn. 7So/144/2009 zo dňa 20.05.2010, v zmysle ktorého ak rozhodnutie závisí na skutočnostiach, ktoré rozhodujúci orgán nemôže posúdiť sám „môže vyzvať účastníkov konania, aby podali na súd návrh na určenie, že zamestnávateľ zodpovedá za škodu zamestnanca na zdraví spôsobenú pracovným úrazom...“.

Pobočka viackrát počas konania (aj vo veci nároku na úrazový príplatok) upozornila právneho zástupcu žalobkyne, že v tomto prípade ide o pracovnoprávny spor a žalobkyňa má právo domáhať sa určenia, či úraz zo dňa 15.07.2016 je pracovným súdom prostredníctvom určovacej žaloby, na ktorej podanie Sociálna poisťovňa nie je legitimovaná, t. j. oprávnená.

Uvedené vyplýva aj z rozsudku NS SR sp. zn. 10Sžso/20/2016 zo dňa 27. septembra 2017, v ktorom NS SR konštatoval „Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozsudku sp. zn. 2 Cdo/65/2006, uviedol, že „spor medzi zamestnancom a zamestnávateľom, ktorý rieši základ nároku poškodeného zamestnanca na jednotlivé plnenia, vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, treba považovať aj naďalej za spor vyplývajúci z pracovnoprávneho vzťahu, ktorý rieši súd v občianskom súdnom konaní“. Rovnaký je aj záver rozsudku NS SR sp. zn. 9Sžso/61/2016 zo dňa 28. marca 2018, z ktorého vyplýva „V prípade sporu o charakter úrazu patrí taký spor do právomoci všeobecného súdu v občianskom právnom konaní podľa Civilného sporného poriadku (§ 4 zákona č. 160/2015 Z. z. v spojení s §14 zákonníka práce).“

Žalovaná upozorňuje na to, že nie však každý úraz, ktorý pracovník utrpí v zamestnaní pri plnení pracovných úloh možno považovať za pracovný úraz. Keď zamestnávateľ neuznal úraz zo dňa 15.07.2016 za pracovný, urobil tak v súlade so Zákonníkom práce. Tento názor zastáva aj NS SR, ktorý v rozsudku sp. zn. 9Sžso/44/2011 zo dňa 24.11.2011 konštatoval „Nie každý úraz, ku ktorému dôjde v pracovnom čase v priestoroch zamestnávateľa alebo na pracovisku možno automaticky označovať za úraz pracovný.“

Pre pobočku ako prvostupňový orgán bolo záväzné opakované vyhlásenie zamestnávateľa, ktorý neuznal úraz zo dňa 15.07.2016 za pracovný, nakoľko ten istý súd v tom istom rozsudku taktiež uviedol, že o otázke pracovnoprávneho charakteru „Sociálna poisťovňa nie je oprávnená rozhodovať.“ a „Vyhlásenie zamestnávateľa o vzniku pracovného úrazu je pre žalovanú pri posudzovaní nároku na dávku úrazového poistenia záväzné, pokiaľ neuplatní neplatnosť tohto právneho úkonu žalobou na súde.“

K námietkam právneho zástupcu týkajúcim sa dokazovania, že úraz zo dňa 15.07.2016 je pracovným, žalovaná podotýka, že podrobne preskúmala všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní žalobkyne ako aj v žalobe právnym zástupcom vznesené a trvá na tom, že pobočka v rámci prvostupňového konania v súlade s rozsudkom zo dňa 29.01.2019 vykonala rozsiahle dokazovanie a tieto dôkazy pobočka vyhodnotila jednotlivito ako aj vo vzájomných súvislostiach, avšak ani takýmto doplnením dokazovania sa nepodarilo zistiť skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé vyvrátiť opakované vyhlásenie zamestnávateľa, že úraz zo dňa 15.07.2016 nie je pracovným úrazom, ktorý by žalobkyňa utrpela pri plnení pracovných povinností. Vypočutí svedkovia (príbuzní žalobkyne, resp. zákazníci, či zamestnanci zamestnávateľa, ktorí si na predmetný úraz nepamätajú úplne presne) neuviedli skutkové okolnosti, ktoré by mohli bez pochybností založiť tvrdenie, že žalobkyňa utrpela u zamestnávateľa dňa 15.07.2016 pracovný úraz, a to aj s poukazom na už zmienený rozsudok NS SR sp. zn. 9Sžso/44/2011 zo dňa 24.11.2011, v zmysle ktorého úraz nemožno automaticky označiť za pracovný ani v prípade, ak sa stal v pracovnom čase a na pracovisku. Navyše sporný je aj dej vzniku svedkami opísaného úrazu (či k nemu došlo ťahaním sudu, jeho zdvíhaním alebo prekladaním). V opise pracovných činností zamestnancov zo dňa 01.01.2015 je pritom v bode 8 zakázané zamestnancom sudy dvíhať a nosiť.

Vzhľadom na citovanú jednotnú judikatúru NS SR v tejto veci má žalovaná za to, že na uznanie úrazu za pracovný je oprávnený jedine zamestnávateľ. Pracovný charakter úrazu preto nemožno preukázať ani tvrdením posudzujúcej lekárky, resp. iných lekárov, ako sa domnieva právny zástupca. Navyše posudzujúca lekárka vo svedeckej výpovedi (dňa 09.07.2020) uviedla, že na neurologické vyšetrenie žalobkyňu „odoslala“ na základe toho, že žalobkyňa bola „presvedčená o tom, že ide o chorobu následkom úrazu na pracovisku“, pričom neurochirurg mal potvrdiť poúrazový stav, a na základe týchto skutočností následne zmenila dôvod DPN z choroby na pracovný úraz, avšak ako dodala „nezisťovala do úplných detailov to, čo predchádzalo poškodeniu krčnej chrbtice“.

Súvislosť poškodenia zdravia s plnením pracovných povinností sa nepodarilo preukázať ani Inšpektorátu práce v Prešove (list zo dňa 24. septembra 2019), pričom ako uviedol v zázname zo dňa 15. novembra 2016, nezistil nedostatky ani na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

K opätovnej námietke právneho zástupcu žalobkyne vo vzťahu k nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 87/2014-43 zo dňa 10. septembra 2014 (ďalej len „nález“), na ktorý poukazuje aj KS PO v rozsudku zo dňa 29. januára 2019, žalovaná uvádza, že v náleze Ústavný súd Slovenskej republiky Sociálnej poisťovni nevyčítal vytvorenie úsudku, avšak, že tento úsudok aj vzhľadom na citlivosť prejednávanej veci bola Sociálna poisťovňa povinná podrobnejšie a konkrétnejšie odôvodniť. Navyše NS SR aj po vydaní predmetného nálezu vo svojej rozhodovacej činnosti naďalej zotrval na právnom názore prezentovanom vyššie, a síce, že v prípade sporu medzi zamestnávateľom a zamestnancom vo veci charakteru utrpeného úrazu, resp. miery zavinenia na ňom, je na záväzné rozhodnutie daná právomoc civilného súdu a vyhlásenie zamestnávateľa je pre Sociálnu poisťovňu záväzné, pokiaľ sa neuplatní neplatnosť takéhoto úkonu na súde žalobou.

Záverom zdôrazňujeme, že vo veci určenia, či k úrazu žalobkyne dňa 15.07.2016 došlo následkom pracovného úrazu, sa naďalej pridriavame ustálenej rozhodovacej praxe, ustálenej súdnej judikatúry krajských súdov ako aj rozhodovacej činnosti NS SR a Ústavného súdu Slovenskej republiky. Tento postup posúdenia, či predmetný úraz možno považovať za pracovný, KS PO v rozsudku zo dňa 29.01.2019, na ktorý poukazuje právny zástupca v žalobe, vydanom vo veci nároku na úrazový príplatok, žalovanej ani nevyčítal. Vyčítal jej nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia zo dňa 15.02.2018, resp. nevysporiadanie sa so všetkými námietkami žalobkyne a navrhovaným dokazovaním, ako aj nedostatočne zistený skutkový stav veci, čo bolo pobočkou v novom konaní odstránené zadovážením listinných dôkazov ako aj výsluchom svedkov a následne dostatočným odôvodnením rozhodnutia vydaného vo veci nároku na úrazový príplatok.

Pre komplexnosť žalovaná uvádza, že Sociálna poisťovňa má právomoc rozhodovať o úrazových dávkach iba ak poškodenie zdravia bolo spôsobené pracovným úrazom alebo chorobou z povolania. V predmetnej veci je práve sporná otázka charakteru úrazu žalobkyne zo dňa 15.07.2016. V danej veci zaujal zamestnávateľ žalobkyne jednoznačné stanovisko a síce, že tento úraz zo dňa 15.07.2016 nie je pracovným úrazom. Na uvedené stanovisko je oprávnený v zmysle Zákonníka práce, úrazové poistenie je poistením zamestnávateľa, ktoré vyplýva z pracovnoprávneho vzťahu.

Žalovaná má zato, že dostatočne zistila skutkový stav veci, vychádzala z vierohodných podložených dôkazov. Naopak právny zástupca nepredložil žiadny dôkaz, ktorým by vyvrátil tvrdenia žalovanej. Opätovne zdôrazňuje, že všetky námietky uvedené v žalobe mali byť premietnuté do obsahu žaloby o určenie udalosti zo dňa 15.07.2016 za pracovný úraz.

Zároveň vo vyjadrení uviedla, že nesúhlasí s tým, aby správny súd rozhodol bez nariadenia pojednávania.

IV.

Žalobkyňa k vyjadreniu žalovaného uviedla, že naďalej zastáva názor, že príslušná pobočka Sociálnej poisťovne bola (je) povinná sa vysporiadať so skutočnosťou, či došlo k pracovnému úrazu v konaní v rámci rozhodovania o predbežnej otázke a nemohla sa svojej povinnosti zbaviť tým, že odkázala žalobkyňu na podanie určovacej žaloby na všeobecný súd. Zákon v tomto prípade neumožňuje Sociálnej poisťovni, aby arbitrálne odkázala žalobkyňu na podanie žaloby na civilný súd výlučne na základe ničím nepodloženého tvrdenia zamestnávateľa, že úraz žalobkyne nie je úrazom pracovným.

Príslušná pobočka Sociálnej poisťovne je v rámci dávkového konania povinná zistiť okolnosti a posúdiť, či v rámci daného konania má žiadateľ postavenie zamestnanca, ktorý utrpel pracovný úraz - t. j. má povinnosť ustáliť, či došlo k pracovnému úrazu a za tým účelom vykonať dokazovanie. Daný názor zastáva aj Ústavný súd vo svojom náleze, na ktorý opakovane poukazujeme.

Pri preskúmaní skutkového stavu, predložených listinných dôkazov, vyžiadaných súdnych spisov a posúdenia právneho stavu dospel ústavný súd k záveru, že ústavná sťažnosť je dôvodná, pretože postupom najvyššieho súdu práve z dôvodu prílišného formalizmu pri interpretácii relevantného právneho predpisu došlo k porušeniu sťažovateľmi označeného základného práva.

Najvyšší súd vychádzal z premisy, že zo žiadneho ustanovenia zákona o sociálnom poistení nevyplýva oprávnenie Sociálnej poisťovne rozhodovať o tom, či úraz bol pracovným úrazom. Ústavný súd nesúhlasí s týmto tvrdením najvyššieho súdu, pretože ak Sociálna poisťovňa rozhoduje o priznaní úrazovej

dávky, čo nepochybne patrí do jej právomoci, musí sa v rámci predbežnej otázky vysporiadať so skutočnosťou, či došlo k pracovnému úrazu, keďže pracovný úraz je v takom prípade rozhodnou právnou skutočnosťou a ako jedna z materiálnych podmienok tvorí imanentnú súčasť zákonnej dávkovej schémy pre priznanie úrazovej dávky. Posudzovanie tejto predbežnej otázky pritom nemôže byť úplne svojvoľné či neodôvodnené, ale musí sa riadiť zákonnými pravidlami (najmä v zmysle § 195 a § 198 zákona o sociálnom poistení), ktorých účelom je presné a úplné zistenie skutočného stavu vecí. Sociálna poisťovňa ako orgán aplikujúci právo musí pri svojej činnosti dbať na to, aby jej rozhodnutia a konanie, ktoré im predchádzalo, majú na mysli predovšetkým vykonávanie dokazovania v rámci zákona o sociálnom poistení, boli úplné, presvedčivé a vzbudzovali dôveru v spravodlivosť. Pokiaľ skutkové závery vyplývajúce z posúdenia predbežnej otázky sú bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu a v príkrom rozpore s predloženými podkladmi či vykonanými dôkazmi, nemožno hovoriť o zákonomnom rozhodnutí orgánu verejnej správy.“

Z predmetného názoru Ústavného súdu si dovoľujeme špeciálne poukázať na právne vety, ktoré Ústavný súd v náleze vyslovil, a to:

„(...) ak Sociálna poisťovňa rozhoduje o priznaní úrazovej dávky, čo nepochybne patrí do jej právomoci, musí sa v rámci predbežnej otázky vysporiadať so skutočnosťou, či došlo k pracovnému úrazu, keďže pracovný úraz je v takom prípade rozhodnou právnou skutočnosťou a ako jedna z materiálnych podmienok tvorí imanentnú súčasť zákonnej dávkovej schémy pre priznanie úrazovej dávky. (...) Sociálna poisťovňa ako orgán aplikujúci právo musí pri svojej činnosti dbať na to, aby jej rozhodnutia a konanie, ktoré im predchádzalo, majú na mysli predovšetkým vykonávanie dokazovania v rámci zákona o sociálnom poistení, boli úplné, presvedčivé a vzbudzovali dôveru v spravodlivosť.“

Na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že Sociálna poisťovňa má právomoc a kompetencie na to, aby sa vysporiadala s otázkou existencie pracovného úrazu žalobkyne, a nie svojvoľne žalobkyňu „odbiť“ tvrdením, že je žalovaná viazaná ničím nepodloženým a nepreukázaným názorom zamestnávateľa a odkázaním žalobkyne na podanie určovacej žaloby. Takéto konanie žalovanej je absolútne v rozpore s právnou úpravou a postavením žalobkyne ako zamestnanca (slabšia strana), ktorý požíva vyššiu mieru ochrany v zmysle osobitných právnych predpisov ako napr. zákonník práce, zákon o sociálnom poistení a tiež v civilný sporový poriadok.

Postup, ktorý žalovaná považuje za zákonný je v rozpore so základným účelom zriadenia žalovanej, ktorým je pomoc poškodeným zamestnancom, ktorým vzniklo poškodenie zdravia v dôsledku pracovného úrazu. Jedným zo základných predpokladom efektívnej pomoci poškodenému zamestnancovi je včasnosť priznania úrazovej dávky. Táto základná podmienka však nie je splnená v prípade, ak bude poškodený zamestnanec odkázaný na podanie určovacej žaloby.

Dovoľujeme si zdôrazniť, že zamestnanec je osobou poškodenou, ktorá potrebuje pomoc od žalovanej. Žalovaná však v tomto prípade, povyšuje vyjadrenie zamestnávateľa nad všetky relevantné dôkazy, ktoré žalobkyňa do konania o priznanie úrazových dávok predložila. V dôsledku nesprávneho a nezákonného postupu žalovanej, nebola žalobkyni poskytnutá žiadna pomoc, ktorú mohla a ktorú aj očakávala žalobkyňa od žalovanej. Namiesto toho sa žalovaná absolútne alibisticky odkázala žalobkyňu na podanie určovacej žaloby.

Podľa postupu žalovanej, žalobkyňa (a ktorýkoľvek iný zamestnanec, ktorého úraz zamestnávateľ neuzná ako pracovný) je nútená (v čase, keď podstupuje liečbu) za účelom úspechu v súdnom spore zabezpečiť si advokáta a podať prostredníctvom neho žalobu na príslušný súd, čím fakticky seba a prípadne svoju rodinu zaťažujú po finančnej stránke ešte viac. Spor o určenie existencie pracovného úrazu býva častokrát veľmi náročný na dokazovanie a na čas, kým vôbec bude vo veci samej rozhodnuté (dĺžka konania na prvej inštancii nie zriedka presiahne aj 1,5 roka). Zo strany žalovanej však poškodený zamestnanec nedostane ani časť úrazovej dávky.

Zároveň si dovoľujeme poukázať na to, že vyššie uvedený názor Ústavného súdu si Najvyšší súd Slovenskej republiky opakovaním osvojil v rámci viacerých rozsudkov, napríklad v rámci rozsudku sp. zn. 9Sžo/26/2015, ako aj v rozsudku sp. zn. 10Sžo/74/2015.

To, či ide, alebo nejde o pracovný úraz nie je závislé od rozhodnutia akéhokoľvek orgánu. Podstatný je samotný sled skutočností, ktoré buď nastali alebo nenastali. V prípade žalobkyne sme jednoznačne preukázali, že k pracovnému úrazu došlo. V zmysle ust. § 8 ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z.:

„Pracovný úraz podľa tohto zákona je poškodenie zdravia alebo smrť fyzickej osoby spôsobené nezávisle od jej vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov, ktoré
a) zamestnanec zamestnávateľa podľa § 16 utrpel pri plnení pracovných úloh alebo služobných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo služobných úloh, pre plnenie pracovných úloh alebo služobných úloh a pri odvracaní škody hroziacej zamestnávateľovi,26).“

Poškodenie zdravia žalobkyne nenastalo doma v rámci jej voľného času ale práve v práci u bývalého zamestnávateľa pri manipulácií so sudmi. Predmetné sudy neprekladala len tak z vlastnej ľubovôle ale z dôvodu plnenia svojej pracovnej úlohy, nakoľko žalobkyňa u zamestnávateľa vykonávala pozíciu barmanky. Samotný fakt, že zamestnávateľ popiera existenciu pracovného úrazu bez ďalších dôkazov nič neznamená. Považujeme za potrebné uviesť, že zodpovednosť zamestnávateľa za pracovný úraz je zodpovednosťou objektívnou, tzn. zamestnávateľ zodpovedá vždy za pracovný úraz svojho zamestnanca, ibaže sa svojej zodpovednosti zbaví celkom alebo čiastočne. A teda je na zamestnávateľovi aby preukázal, že za úraz žalobkyne nezodpovedá. Napriek tomu zamestnávateľ do konania nepredložil žiaden dôkaz, ktorý by potvrdzoval jeho tvrdenie a to, že úraz žalobkyne nebol pracovný. Zo strany zamestnávateľa došlo k len formálnemu odmietnutiu svojej zodpovednosti za vznik pracovného úrazu žalobkyne, navyše sa v konaní preukázalo, že zamestnávateľ žalobkyne vo viacerých tvrdeniach uviedol nepravdu.

Napriek skutočnosti, že žalobkyňa do konania predložila množstvo dôkazov, ktoré preukazujú existenciu jej pracovného úrazu (lekársky nález MUDr. Jána Bánociho, Stanovisko posudkového lekára žalovanej č. 191184- 1/2019-PO zo dňa 06.06.2019, SMS správu adresovanú manželke zamestnávateľa vedúcej pani F., výsluchy G. H., A. J., H. K., pána B., pani B., N. A.), žalovaná aj napriek vykonaniu rozsiahleho dokazovania dospela k záveru, že úraz žalobkyne nie je pracovným. Svoj záver opiera len o neuznanie pracovného úrazu zamestnávateľom a formálnom konštatovaní, že nie je oprávnená určiť, či je alebo nie je úraz pracovný. Zvyšné dôkazy žalovaná žiadnym spôsobom nevyhodnocovala, resp. nezdôvodnila svoje úvahy v rámci napadnutého rozhodnutia.

Podľa ust. § 196 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z.z.:

„Dôkazom je všetko, čo môže prispieť k zisteniu a objasneniu skutočného stavu veci, najmä výpovede účastníkov konania a vyjadrenia účastníkov konania a svedkov, odborné posudky, znalecké posudky, správy, listiny, vyjadrenia a potvrdenia iných fyzických osôb a právnických osôb. Netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo skutočnosti známe z činnosti Sociálnej poisťovne.

Organizačná zložka Sociálnej poisťovne môže ako dôkaz použiť výpoveď svedkov, ktorých pred výpoveďou poučí o ich povinnosti vypovedať pravdivo a nič nezamieňať a o právnych následkoch nepravdivej výpovede.“

Dôkazy predložené žalobkyňou žalovaná neustále spochybňuje ako nedostatočné, ktoré nie sú spôsobilé preukázať tvrdenie, že žalobkyňa utrpela pracovný úraz. Takýto záver žalovanej považujeme za nesprávny a nezákonný, nakoľko početné dôkazy nasvedčujú jednoznačne v prospech tvrdenia žalobkyne. Z toho dôvodu nám nie je zrejmé, prečo sa žalovaná neustále pridrižava tvrdenia zamestnávateľa, ktoré nie je podložené žiadnymi relevantnými dôkazmi a napriek tomu je považované za nespochybniteľný dôkaz v konaní bez zohľadnenia skutočností uvádzaných žalobkyňou.

Na základe vyššie uvedeného zastávame názor, že konanie žalovanej nesie najmä vo vzťahu k ust. § 196 zákona č. 461/2003 Z. z. znaky arbitrárnosti.

Vo vzťahu k záverom inšpektorátu práce, na ktoré poukazuje žalovaná si dovoľujeme uviesť, že v zmysle ust. § 2 ods. 1 zákona č. 125/2006 Z. z. úlohou Inšpektorátu práce nie je posudzovať existenciu pracovného úrazu poškodeného a ani príčinnú súvislosť medzi poškodením zdravia žalobkyne a plnením pracovných povinností. Samotná existencia pracovného úrazu nezávisí od porušenia povinností zamestnávateľa.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti máme za to, že žalovaná svoje závery zakladá na ničím nepodloženom tvrdení zamestnávateľa žalobkyne, pričom účelovo odmieta prihliadnuť na tvrdenia a dôkazy, ktoré jej v súvislosti s pracovným úrazom poskytla žalobkyňa. Na základe predložených dôkazov žalobkyňa preukázala, že úraz zo dňa 15.07.2016 je pracovný, je poškodenou osobou v zmysle ust. § 83 zákona č. 461/2003 Z. z., poškodenie zdravia jej vzniklo pri plnení pracovných úloh pre zamestnávateľa a teda v zmysle podmienok ustanovených zákonom č. 461/2003 Z. z. má nárok na úrazové dávky. Zároveň z vyššie uvedeného vyplýva, že na konanie v dávkových veciach (konanie o úrazových dávkach) je kompetentná žalovaná a práve ona je oprávnená zistiť skutočný stav veci a vyriešiť otázku (ne)existencie pracovného úrazu. Zastávame názor, že žalovaná bola povinná sa vysporiadať s danou skutočnosťou a nemala sa svojej povinnosti zbavovať odkazovaním žalobkyne na podanie určovacej žaloby na príslušný civilný súd.

V.

Podľa § 2 ods. 2 SSP každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

Podľa § 178 ods. 1 SSP žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

Podľa § 199 ods. 1 písm. a) SSP sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

Podľa § 199 ods. 3 SSP ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

Podľa § 190 SSP ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

Podľa § 195 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení účinnom ku dňu rozhodnutia správneho orgánu (ďalej len zákona) organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci, a na ten účel obstará potrebné podklady na rozhodnutie.

Podľa § 195 ods. 2 zákona podkladom na rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe organizačnej zložke Sociálnej poisťovne z jej činnosti.

Podľa § 195 ods. 3 zákona organizačná zložka Sociálnej poisťovne pri posudzovaní veci objasňuje rovnako dôkladne všetky rozhodujúce skutočnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech, alebo v neprospech účastníka konania.

Podľa § 198 ods. 1 zákona ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol iný príslušný orgán, je organizačná zložka Sociálnej poisťovne takýmto rozhodnutím viazaná; inak si organizačná zložka Sociálnej poisťovne môže o takejto otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania.

Podľa § 198 ods. 2 zákona organizačná zložka Sociálnej poisťovne si nemôže ako o predbežnej otázke urobiť úsudok o tom, či a kto spáchal trestný čin, priestupok, správny delikt, alebo o osobnom stave fyzickej osoby, ak patrí o ňom rozhodovať súdu.

Podľa § 209 ods. 1 zákona rozhodnutie organizačnej zložky Sociálnej poisťovne sa vydáva písomne, ak tento zákon neustanovuje inak. Rozhodnutie musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Podľa § 209 ods. 2 zákona rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní. Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v celom rozsahu.

Podľa § 209 ods. 4 zákona v odôvodnení rozhodnutia organizačná zložka Sociálnej poisťovne uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala.

Správny súd preskúmal napadnuté rozhodnutie a konanie, ktoré mu predchádzalo, oboznámil sa s obsahom administratívneho spisu, vo veci vytýčil termín pojednávania, z ktorého neúčasti sa písomným podaním zo dňa 03.11.2022, 14.11.2022 ospravedlnili účastníci konania a súhlasili, aby súd rozhodol v ich neprítomnosti a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

Prvostupňový správny orgán rozhodnutím zo dňa 02.10.2020 rozhodol tak, že podľa § 99 a v súlade s § 83 a § 8 zákona č. 461/2003 Z.z. žalobkyňa nemá nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia.

Na základe odvolania žalobkyne, žalovaná rozhodla tak, že podľa § 218 ods. 2 zákona zmenila výrok rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu tak, že za slová „sťaženie spoločenského uplatnenia“ doplnila slová „v dôsledku úrazu zo dňa 15.06.2016“, v ostatnom odvolanie zamietla a rozhodnutie potvrdila.

Rozhodnutiam správnych orgánov predchádzal rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 8Sa/31/2018 – 82 zo dňa 29.01.2019, ktorým krajský súd zrušil skoršie rozhodnutie žalovanej (zo dňa 15.02.2018), aj prvostupňového správneho orgánu (zo dňa 12.12.2017) a vrátil vec žalovanej na ďalšie konanie, s poukazom na § 191 ods. 1 písm. d), e) SSP.

V ods. 83 vyslovil záväzný právny názor (§ 191 ods. 6 SSP).

Tak ako uviedol v ods. 66, kľúčovou a pre rozhodnutie vo veci zásadnou otázkou, ktorá bola a je medzi účastníkmi sporná, je otázka ustálenia, či žalobkyňa utrpela dňa 15.07.2016 pracovný úraz.

V danom prípade krajský súd v skoršom rozsudku vychádzal okrem iného aj z Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 87/2014 – 43 zo dňa 10.09.2014, v zmysle ktorého „Sociálnej poisťovni prináleží posudzovať, či úraz zamestnanca, z ktorého sa uplatňuje celý komplex úrazových dávok, bol pracovným úrazom, keď uviedol, že ak sociálna poisťovňa rozhoduje o priznaní úrazovej dávky, čo nepochybne patrí do jej právomoci, musí sa v rámci predbežnej otázky (§ 198 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z.) vysporiadať so skutočnosťou, či došlo k pracovnému úrazu, keďže pracovný úraz je v takom prípade rozhodnou právnou skutočnosťou, ako jedna z materiálnych podmienok tvorí imanentnú súčasť zákonnej dávky. Posudzovanie tejto predbežnej otázky pri tom nemôže byť úplne svojvoľné či neodôvodnené, ale musí sa riadiť zákonnými pravidlami (najmä v zmysle § 195 a § 198 zákona), ktorých účelom je presné a úplné zistenie skutočného stavu vecí“.

S poukazom na uvedené prvostupňový správny orgán doplnil dokazovanie a vychádzajúc z dôkazov uvedených pod bodmi 1 – 22 presne označených na druhej strane prvostupňového rozhodnutia zo dňa 02.10.2020 konštatoval, že vykonal dôkazy, ktoré navrhovala účastníčka konania. Sociálna poisťovňa však nie je oprávnená určiť a rozhodnúť za zamestnávateľa, či úraz na pracovisku je úrazom pracovným a v akej miere zamestnávateľ za pracovný úraz zodpovedá a to aj napriek tomu, že z vykonaného dokazovania a najmä výsluchom svedka H. K. je možné predpokladať, že dňa 15.07.2016 žalobkyňa mohla úraz utpieť, keď po tom, čo vyšla z pivnice pohostinstva sa sťažovala na bolesti chrbtice. Jedná sa však o nepriamy dôkaz, keďže v čase úrazu bola v pivnici sama, bez priamych svedkov. Ostatní svedkovia, ktorých navrhla žalobkyňa a ktorí boli vo veci vypočutí, neboli v priestoroch pivnice v čase, keď žalobkyňa vykonávala narazenie pivného suda, okolnosti priamo svojimi zmysla nevnímali a teda nepoznali.

Z dokazovania ďalej vyplýva, že žalobkyňa oznámila zamestnávateľovi 18:39 hod. telefonicky SMS správou na číslo +XXXXXX XXX XXX, v kontaktoch uložená ako vedúca Cz (dátum odoslanej správy nepreukázaný), že „Pani vedúca ráno ma seklo V krku, teraz som prišla Z pohotovosti doktor mi zakázal pracovať nemôžem sa hýbať. V utorok musím ísť na kontrolu takže nemôžem ísť do práce.“

Z textu správy je teda zrejmé, že žalobkyňa oznámila nenastúpenie práce pre zdravotné dôvody, nie z dôvodu pracovného úrazu. Záznam o registrovanom pracovnom úraze, ktorý je základným materiálom dôkazom podľa § 231 ods. 1 písm. i) zákona, že poškodený zamestnanec spĺňa podmienky na posúdenie nároku na dávky úrazového poistenia zamestnávateľa, v čase úrazu a ani doposiaľ, nebol medzi účastníkmi pracovnoprávneho vzťahu spísaný a predložený Sociálnej poisťovni. Rovnako zamestnávateľ nepredložil podľa § 231 ods. 1 písm. h) zákona oznámenie o vzniku poistnej udalosti z úrazového poistenia.

Z uvedeného teda vyplýva, že pobočka v rámci prvostupňového konania v súlade s rozsudkom zo dňa 29.01.2019 vykonala rozsiahle dokazovanie a tieto dôkazy pobočka vyhodnotila jednotlivito ako aj vo vzájomných súvislostiach, avšak ani takýmto doplnením dokazovania sa nepodarilo zistiť skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé vyvrátiť opakované vyhlásenie zamestnávateľa, že úraz zo dňa 15.07.2016 nie je pracovným úrazom, ktorý by žalobkyňa utrpela pri plnení pracovných povinností. Vypočutí svedkovia (príbuzní žalobkyne, resp. zákazníci, či zamestnanci zamestnávateľa, ktorí si na predmetný úraz nepamätajú úplne presne) neuviedli skutkové okolnosti, ktoré by mohli bez pochybností založiť tvrdenie, že žalobkyňa utrpela u zamestnávateľa dňa 15.07.2016 pracovný úraz, a to aj s poukazom na už zmienený rozsudok NS SR sp. zn. 9Sžso/44/2011 zo dňa 24.11.2011, v zmysle ktorého úraz nemožno automaticky označiť za pracovný ani v prípade, ak sa stal v pracovnom čase a na pracovisku. Navyše

sporný je aj dej vzniku svedkami opísovaného úrazu (či k nemu došlo ťahaním sudu, jeho zdvíhaním alebo prekladaním). V opise pracovných činností zamestnancov zo dňa 01.01.2015 je pritom v bode 8 zakázané zamestnancom sudy dvíhať a nosiť. Pracovný charakter úrazu nemožno preukázať ani tvrdením posudzujúcej lekárky, resp. iných lekárov. Posudzujúca lekárka vo svedeckej výpovedi (dňa 09.07.2020) uviedla, že na neurologické vyšetrenie žalobkyňu „odoslala“ na základe toho, že žalobkyňa bola „presvedčená o tom, že ide o chorobu následkom úrazu na pracovisku“, pričom neurochirurg mal potvrdiť pourazový stav, a na základe týchto skutočností následne zmenila dôvod DPN z choroby na pracovný úraz, avšak ako dodala „nezisťovala do úplných detailov to, čo predchádzalo poškodeniu krčnej chrbtice“. Súvislosť poškodenia zdravia s plnením pracovných povinností sa nepodarilo preukázať ani Inšpektorátu práce v Prešove (list zo dňa 24.09.2019), pričom ako uviedol v zázname zo dňa 15.11.2016, nezistil nedostatky ani na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Je potrebné zdôrazniť, že konanie pred prvostupňový správny orgánom aj žalovanou tvoria jeden celok a aj napriek tomu, že žalovaná nereagovala na všetky žalobné námietky, tieto boli zodpovedané v rozhodnutí prvostupňového správneho orgánu.

Rozhodnutia obidvoch správnych orgánov teda vychádzajú z riadne a dostatočne zisteného skutkového stavu, tento skutkový stav bol správne právne posúdený a náležite a zrozumiteľne odôvodnený.

Z uvedených dôvodov správny súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 175 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 a § 168 veta prvá SSP. Žalobkyňa nebola v konaní úspešná a nenastal ani dôvod uvedený v § 168 veta prvá SSP, podľa ktorého žalovanému prizná správny súd podľa pomeru jeho úspechu vo veci voči žalobcovi právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania iba, ak to možno spravodlivo požadovať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia krajského súdu oprávnenému subjektu, ktorú je potrebné podať na Krajský súd v Prešove (§ 443 ods. 1 v spojení s § 444 ods. 1 S.s.p.).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“), návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 1,2 S.s.p.).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d), je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1,2 S.s.p.).